ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4912 | 4/17 ԱՊՐԻԼ 1902 | ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ | 8 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1320 | ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4912

درعلیه‌ده غلطه‌ده «آره‌ولك» غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նօրատունկեան խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ եւ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փօսթայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշւով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Կ'երեւի թէ Պօէրները վերջապէս համոզուեցան թէ Անգլիացիները մտադիր չեն Թագադրութեան հանդէսէն առաջ պատերազմը աւարտելու սիրոյն համար ծանր զոհողութիւններ ընել. ուստի խաղաղութիւնը վերահաստատելու համար լուրջ բանակցութեանց սկսան, իրենց բոլոր պետերուն միահամուռ գործակցութեամբ: Հեռագիրը իմացուց թէ Շալք–Պիւրկէրի հետ նաեւ Լուի Պօթա, Լուքաս Մէյէր, Տըլարի, Շթայն եւ Տէվէթ, Քլէրքստորբ, Բրէթօրիա գացած են, անձամբ խօսելու համար Լորտ Քիչների հետ, պատերազմը դադրեցնելու պայմաններուն վրայ: Պօէրական այսքան նշանաւոր զօրավարներու եւ պետերու միահամուռ դիմումը Անգլիացւոց ընդհանուր հրամանատարին մօտ, նոյն իսկ անոր կեդրոնատեղին՝ նշան է թէ ամէն ժամանակէ աւելի այս անգամ հաւանական է որ հաշտութիւն ըլլայ, եթէ պօէրական նոր հնարք մը չէ ժամանակ վաստկելու: Սակայն ձրի ենթադրութիւն միայն համարելի է, ըստ որում կարելի չէ հաւատալ թէ նոյն ինքն Պօթա Տէվէթ եւ Տըլարի միանային այսպիսի խաղ մը խաղալու, որմէ իրենք ոչինչ ունին շահելու, քանի որ գալիք բանակի մը, կամ խոստացուած օգնութեան մը չէ որ կը սպասեն, որուն համար հարկ ըլլար ժամանակ վաստկիլ յուսապատիր միջոցներով:

Անկեղծ ձեռնարկ մըն է որ տեղի կ'ունենայ Բրէթօրիայի մէջ, խաղաղութիւնը վերահաստատելու համար: Իսկ թէ ի՛նչ պայմաններով կարելի պիտի ըլլայ ատիկա, կանխահաս է գուշակել, միայն սա որոշ է թէ ո՛չ Պօէրները այլեւս յոյս կրնան ունենալ բացարձակ անկախութիւն ձեռք ձգելու, եւ ոչ ալ Անգլիացիները՝ անպայման անձնատուութիւն պահանջելու. որովհետեւ թէ՛ մէկ եւ թէ միւս պայմանով՝ հնարաւոր չէ որ բանակցութեան հիմնագիծ մը ընդունին հակառակորդ կողմերը: Այդ երկու ծայրայեղ պայմանները մէկ կողմ դրուելէն ետքը՝ երկրորդական ամէն կէտերու վրայ համաձայնիլ կարելի է. Թերեւս այս տողերը տպուած ատեն իսկ կամ որոշուած լմնցած է խաղաղութիւնը եւ կամ լմննալու վրայ: Այդ բարեդէպ իրականութեան լուրը բոլոր աշխարհի վրայ կը սպասուի այնպիսի անհամբերութեամբ, որ կարծես թէ ամբողջ աշխարհ պատերազմի մէջ ըլլար, եւ կնքուելիք հաշտութիւնը ընդհանուր երկրագունդիս բնակիչներուն միաժամանակ վերաբերէր: Թէեւ երկու ազգեր էին որ զիրար կը հարուածէին, բայց որովհետեւ անոնցմէ մէկը իր հետը ունէր՝ իր տիեզերածաւալ հանգամանքին պատճառաւ՝ բովանդակ մարդկութեան մէկ քառորդէն աւելին, իսկ միւսը մերձաւորապէս մնացեալ երեք քառորդը կը հետաքրքրէր իր ճակատագրովը՝ միւսին դէմ գոյութիւն ունեցող համաշխարհական նախանձին ու հակառակութեան շնորհիւ:

Այս պատճառաւ Հարաւային Ափրիկէի պատերազմը ընդհանրական, տիեզերական ձեւ մը առած էր, հետեւաբար անոր դադարումն ալ համաշխարհային հանգստութիւն մը պիտի պատճառէ եւ մեծ շունչ մը առնել պիտի տայ ամէն անոնց՝ որոնք սեղանաւորական կամ առեւտրական, ճարտարարուեստական կամ նիւթական ո՛ եւ է տեսակէտով տագնապ մը ունեցած էին կամ ունին այդ պատերազմին երեսէն: Եւ կարծեմ թէ մարդ չմնաց աշխարհի վրայ, ինչ դասակարգի ալ վերաբերի ան, որ այս կամ այն կերպով ազդեցութիւն կրած չըլլայ ներկայ պատերազմին, չնայելով թէ երկրագունդի ո՛րչափ հեռու մէկ անկիւնին մէջ է որ տեղի կ'ունենայ: Ուստի մաղթելի է որ վայրկեան մը առաջ վերջ գտնէ, զի բոլոր աշխարհի շահը ատիկա կը պահանջէ, մանաւանդ խեղճ Պօէրներուն, որոնք վերջին աստիճանին հասած կ'երեւին, ինչպէս կը ցուցնեն նոյն իսկ Պ. Բրիւկէրի անդրանիկ զաւկին եւ Տէվէթ զօրավարի եղբօր անձնատուութիւնները. անշուշտ կացութիւնը իրենց համար քաջալերական չըլլալուն համար է որ այդքան նշանաւոր պետեր եւ զօրավարներ ամբողջը մէկէն Բրէթօրիա, Լորտ Քիչների դիմեր են, հաշտութեան համար բանակցելու:

Մինչ Հարաւային Ափրիկէի կողմէ խաղաղութեան լուրեր կը հասնին, ընդհակառակը Փիլիպպեան կղզիներէ պատերազմին սաստկութեան, ամերիկեան խժդժութեանց եւ բնիկներու կոտորածին մասին քամինեցուցիչ ձայներ կու գան, որոնք այնքան աւելի դատապարտելի կը կացուցանեն Ամերիկացւոց ընթացքը, որքան իրենց մէկ մասը իր աչքի գերանը մոռցած՝ Անգլիացւոց աչքի շիւղը կը տեսնէր եւ կը մեղադրէր զանոնք թէ վայրագութիւններ գործած են Հարաւային Ափրիկէի մէջ: Բայց այսօր ամէնէն ուխտեալ ոսկերիմներն անգամ կը խոստովանին թէ թշնամական ոգւով յերիւրուած չափազանցութիւններ էին Անգլիացւոց վերագրուած խստութիւնները: Իսկ թէ մասնաւոր անհատներու կողմէ առանց պատասխանատու պետերու գիտութեան եւ արտօնութեան գործուած անգթութիւններ եղած են, այնպիսիներու հեղինակներն ալ անպատիժ չպիտի մնային, ինչպէս ահա փորձը տեսնուեցաւ վերջերս Աւստրալիացի քանի մը սպաներու վրայ, որոնք հրացանի բռնուեցան, ստուգուելէ յետոյ անոնց խժդժական արարքները: Կը մնայ տեսնել թէ արդեօք Եանքիներն ալ որոնք արդարասիրութիւնը եւ մարդասիրութիւնը իրենց մենաշնորհը կը կարծեն, նոյնքան անաչառութեամբ պիտի պատժե՞ն իրենց յանցաւոր սպաները, թէ ո՛չ: Աւստրալիացի սպաներու արդարացի պատիժը եւ Պօէր զօրավար Բրիւկէրի անպարտ արձակումը հաւասարապէս պատիւ բերին բրիտանական արդարութեան, որուն արձագանգ եղան մինչեւ անգամ հականգլիական լրագիրները ու գրիչները: Զգացումներու եւ գաղափարներու այս լաւ տրամադրութեան ատենը եթէ հաշտութիւնն ալ յաջողի երկուստեք համաձայնութեամբ, ամէն ինչ կատարեալ կ'ըլլայ:

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ՌՈՒՍԱՀԱՅ ՔՐՈՆԻԿ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի)

(Շար. երէկի թիւէն եւ վերջ)

ԿԱԼՈՒԳԱՅ, 19 Մարտ

Սիբիրի ընդարձակ երկաթուղուց յետոյ, որի վրայ, ինչպէս երեւում է պաշտօնական տեղեկութիւններից, ծախսուած է 780 միլիոն եւ մինչեւ վերջնականապէս աւարտումը 100 միլիոն էլ պիտի ծախսուի. կառավարութիւնը սկսեց արդէն նոյնպիսի մի հսկայական գծի կառուցման, որ Ռուսաստանը երկաթուղու դըծով միացնում է Անդրկասպեան երկրի հետ մինչեւ Աւղանիստանի սահմանը, որու «Օրէնբուրգ–Տաշկէնդեան» գիծն է որ կ'անցնի բաւականին ամայի տեղերից եւ Սիբիրի երկաթուղուց պակաս չեն արժենայ երեւի ճանապարհորդների հաղորդակցութեան մխիթարութեան:

Սիբիրի երկաթուղու ընդհանուր տարածութիւնն է 7,783 վէրստ:

* *

Հաղորդում եմ վերջերս ստացած թերթերից ուշադրութեան արժանի լուրեր.—

Կարսից գրում են.— «Քաղաքիս հիւսիս–արեւմտեան ծայրում իր ձորային դիրքով «Զուխուր Մահալէ» կոչված հին Թաղի քամակին բարձրացող բլուրի լանջերից փետրվարի 26–ին, խոր գիշերով, մի մեծ ժայռակտոր պոկվելով եւ գլորվելով սարսուռ, բուռն ուժգնութեամբ խփում է այս Թաղի վերջնակէտում գտնվող մի հայաբնակ տան պատերին, կործանում է նրա մի մասը եւ թաղում է փլատակների տակ երկու դժբաղդ զոհեր—մի մայր իր պատանի որդով՝ որոնք քնած են լինում միասին: Այդ ընտանիքից հայր եւ մի աղջիկ անվտանգ են մնում՝ պահպանված լինելով փուլ եկած մասից որոշ հեռաւորութեան վրայ: Կարսի այդ կողմի թաղերում ոչ առաջին եւ ոչ երկրորդ անգամն է այդօրինակ աղետաբեր պատահարների երեւան գալը. դեռ չեն ջնջվել անշուշտ համանման արկածներից պատահած թշուառ ընտանիքների ցաւալի յիշատակները, մանաւանդ այն հինգ անշնչացածների՝ որոնք ապրում էին «Ժամի–թաղում»:— «Ժամի–թաղը» եւ «Զուխուր–Մահալէն» կանգնած են դէմ յանդիման քաղաքամիջից հոսող եւ այդ կէտում կիսաբոլոր ոլորտով պտոյտ տուող գետակի երկու ափերի վրա ձգվող բարձրունքների ժայռուտ կրծքերին: Այդ Թաղերից առաջինը զբաղում է գետակի աջակողմեան սեպացած սարաւանդի հպարտ լանջը՝ որի բարձրահայեաց գագաթը պսակում է նրա եւ ամբողջ քաղաքի վրա իշխող միջնաբերդը. իսկ երկրորդը նստած է գետի ձախակողմեան հսկայաձեւ խոռոչացող՝ նմանապէս ժայռալից բարձրաւանդակի գոգաւոր բացւածներում, որոնց կատարին բազմում է «Թիմուր–փաշա–քալէսին»—պատմական Լէնկ–Թիմուրի գլխակլաքօղող, Կարսի երբեւ երկրորդ աղջիբ երկնքնեթից ամրոցի հանդէպ: Երկու հանդիպակաց Թաղերի բնակիչներն էլ Հայեր են: Այդ Թաղերի մեծամասն գլխով բարձրացած հին ու հնաձեւ տները թէեւ հողակոյտերի մի երեւոյթ են ցուցադրում, բայց միեւնոյն ժամանակ ներկայացնում են մի տեսակ ամֆիթէատրային տեսարան եւ խորհրդաւորութիւն՝ մանաւանդ գիշերային խոր լռութեան մէջ: Այդ երկու Թաղերի բնակիչներն էլ գտնվում են շարունակ ժայռերու մահաշունչ վտանգների սպառնալիքների ներքեւ, շնորհիւ նրանց բնակարանների վերեւ ցցված խախուտ ժայռերին, որոնք դամոկլեան սուր են այդ Թաղերի գլխին կախված եւ առանձնապէս երկու համազգի եկեղեցիների համար. Նրանցից մինը—լուսաւորչական Հայերինը—գտնվում է միջնաբերդի ներքեւ, իսկ կաթոլիկ Հայերինը՝ հսկած քիչ ալ գլխակի բարձունքի արեւելեան ժայռապատ բացուկին՝ որոնց ծոցերից երբեմնակի քարերի բազմաթիւ բեկորներ աղմկաշառաչ խուժում են դէպի եկեղեցու դուռը: Կառավարութեան կողմից այդ Թաղերը հրատարակված են իբրեւ «էկսպլյանոտ» եւ այդ Թաղից բնակիչների տեղափոխութիւնը փութացնելու համար դէպի նոր քաղաքամաս՝ խստիւ արգելված են այդ տեղերում շինութիւնների նոր կառուցումներ, նոյնպէս նաեւ վերանորոգութիւններ: Այդ անապահով վայրերում, ժայռերի գլորման վերահաս վտանգի երկիւղով ընդմիշտ տագնապվողները ակամայ են բնակվում արդէն, տարվելով այն հանգամանքից, որ կամ իրանց սեփական տներն են գտնվում այն տեղ եւ կամ էժանագին բնակարաններ են վարձած: Առաջին կարգի պատկանողները ցանկութիւն եւ կարօտութիւն են յայտնում բաւարարութիւն ստանալ կառավարութիւնից եւ հրաժարվել այդ սեփականութիւններից. բայց այդ մի դժուար լուծելի հարց է մնացել մինչեւ այսօր:»

Ղուբայից գրում են.— «Իգմարացի Աֆիտա–Զալ–Դգին հարուստ այրի է. նրա հետ կամենում են ամուսնանալ իր համագիւղացիներ Հուսէյն–Կուլի–Թաղի–օղլին եւ Կանի–Աբդուլլա–օղլին. բայց կինը հաւանում է վերջինին. այդ բանը դուր չէ գալիս առաջինին. երկու ախոյեանները թշնամանում են իրար հետ: 1901 թուականին մարտի 22–ին Կանին ու Աֆիտան ոտով իրանց գիւղից գնում են Ամիրխանլի գիւղը. չորս վերստ ընդամէջը ճանապարհ գնալով, հանդիպում են յանկարծ Հուսէյն–Կուլիի հետ, որ փորձում է Աֆիտային զոռով փախցնել, բայց միջամտում է Կանին եւ արգելք է դառնում այդ բանին. կռիւ է ծագում, որի ժամանակ Հուսէյն–Կուլին հանում է սուրը, իսկ Կանին իր հրացանը. Թափվում են իրար վրա. Հուսէյն–Կուլին, սուրը պահած ձեռին, ընկնում է արիւնաթաթախ գետին, իսկ Կանին անվնաս է պրծնում. նա կնոջ հետ խաղաղ վերադառնում է գիւղը, պատմում է եղելութիւնը ամուսնալքին: Սա էլ յայտնում է ուր հարկն է: Այդ գործի քննութիւնը նշանակված էր Բաքուի նահանգական դատարանի այստեղի բաժնում յունվարի 16–ին. մեղադրեալին պաշտպանում էր, Մ. Սալամբէգեան, որ հաստատում էր, թէ Կանին ինքնապաշտպանութեան համար է զէնք գործած, քանի որ հարկաւոր էր այդտեղ իր սեփական կեանքը փրկել: Դատարանը, երկար խորհրդակցելուց յետոյ, արդարացրեց Կանիին»:

* *

Մարտի 14–ին, Թիֆլիսի Արտիստական Ընկերութեան թատրոնում, դերասան Գալֆայեանը ներկայացնելու է «Համլէտ»: Պ. Գալֆայեանը մտադիր է մի տարով գնալ Պարիզ՝ դերասանական արուեստի մէջ կատարելագործվելու եւ իր ռէպերտուարը ժամանակակից պիեսներով հարստացնելու: Ներկայացումը տրվում է այդ նպատակը իրագործելու համար:

* *

Անցեալ 1901 թուականի ընթացքում Ռուսաց առեւտրական նաւատօրմը աւելացել է 326 շոգենաւով եւ առագաստաւոր նաւերով, որոնց մեծ մասը բանում է Բալտիկ ծովում, իսկ փոքր մասը—Կասպից ծովում:

* *

Յունվարի 10ին Պետերբուրգի մի Ընկերութեան մէջ, որի գործունէութիւնը նուիրուած է արդիւնաբերութեան եւ առեւտրի զարգացման, կատարվեց մի հետաքրքրական զեկուցում այն պատճառների մասին թէ ինչու Ռուսաստանը չէ կարողանում ընդարձակել իր արդիւնաբերութիւնը եւ առեւտրական յարաբերութիւնները:

Զեկուցման մէջ առաջ էին բերուած մինիստր Վիտտէի կարծիքները եւրոպական պետութիւնների հարստութեան մասին, Միացեալ Նահանգների ֆինանսների մինիստրի նախկին օգնական Վանդերլինգի հայեացքները ֆինանսական գործառնութիւնների մասին եւ ուրիշ խորհրդածութիւններ:

Պարզվեց, որ Ռուսաստանի արտաքին առեւտուրը վնասվում է այն անհոգութիւնից, որով վերաբերվում են Ռուսաց հիւպատոսները դէպ ի արդիւնաբերութեան եւ առեւտրին վերաբերեալ գործերին. Նրանց չափազանց ձեւական եւ անփոյթ վերաբերմունքը դէպ ի անցաթղթեր տալու գործողութիւնները, բանկային գործառնութիւնների վերին աստիճանի թոյլ զարգացումը եւ առհասարակ մեծ աղքատութիւն այն բոլոր գործերի վերաբերութեամբ, որոնք կապ ունին արդիւնագործութեան եւ առեւտրի հետ:

Մեր հարեւան պետութիւնների մէջ Ռուսաստանի առեւտուրը միշտ գտնվել է անհոգ եւ բարձի թողի դրութեան մէջ: Հիւպատոսները չեն կարողացել իրանց հմտութեամբ, իրանց ուսումնասիրութիւններով օգտակար լինել Ռուսաց առեւտրականների համար եւ եղել են միայն քաղաքական յարաբերութիւնների ներկայացուցիչներ:

Այժմ պահանջները փոխուել են. եւ պետութիւնների մէջ աճող առեւտրական փոխադարձութիւնը թելադրում է հետեւել գործողութեան ուրիշ եղանակի: Անհրաժեշտ է, որ արդիւնաբերութեան եւ առեւտրական յարաբերութիւնների խնդիրները ստանան առանձնակի հետաքրքրութեան նշանակութիւն, որպէս զի պետութիւնների մէջ սկսած եւ օրէց օր ընդարձակուող արդիւնաբերական յարաբերութիւնները կարողանան կանոնաւոր կերպով զարգանալ, փոխադարձ կերպով օգնելով երկուստեք երկու կողմերին էլ:

* *

Մարտի 9ին, շաբաթ օր, դերասան Արմենեան Թիֆլիսում խաղացել է Ալֆրեդ դը Միւսէի «Վաղաժամ Վճիռ» կոմեդիայում Վալանթենի դերը, որը Թիֆլիսի լրագիրների ասելով նա տարել է մեծ յաջողութեամբ: Միւս նամակովս կը գրեմ մանրամասնութիւններ այդ խաղի մասին:

* *

Նորին Վսեմափառութիւն Պարսից Շահը որպէս հաղորդում են այսօրուան ստացած Պետերբուրգի թերթերը ուղարկել է Շամախիի արկածեալների օգտին 5,000 րուբլի:

ԱԲԷԼ ԱՊՐԵՍԵԱՆՑ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԸ ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

ԳՈՐԾԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ ԲԱՂԷՇԻ ՄԷՋ

Տարին բոլորեցաւ ահա՛, երբ բաղդ ունեցայ թերթիդ հաղորդելու տեղւոյս մէջ գործագործութեան արհեստի նախանական քայլերն ու սկսնակի փորձերը: Ուրախ ենք որ Արեւելք արձագանք եղաւ մեր բոլոր հաղորդած տեղեկութիւններուն՝ որոնք կը վերաբերէին այդ արհեստի ըրած առաջադիմութիւններուն ու գործածութեան ծաւալման ու ընդլայնման: Հիմա որ կը թեւակոխենք երկրորդ տարւոյն մէջ, պարտք կը համարինք, տարեկան համրատուութեամբ մը, այդ օգտակար ձեռնարկին ու շահաւէտ արհեստին առաջին շրջանը փակել, յարատեւութիւն ու յաջողութիւն բաղձալով յաջորդներուն:

Արդարեւ, Թուրքիոյ ներքին գաւառներու մէջ՝ գործագործութիւնը նորութիւն մը չէ, ինչպէս կապերտագործութիւն, թաղիք շինելը, փսիաթ հիւսելը եւն.: Կարգ մը ձեռնակերտներ, լեռնաբնակ քրդուհիներու եւ գեղջուկ հայուհիներու ձեռքերով շինուած ու բանուած, այնքա՛ն գեղեցիկ ու թանկագին գորգեր, կապերտներ եւ թաղիքներ կան, որոնք հիացում կը պատճառեն իրենց ինքնատիպ գործուածքին, անմոլոր բանուածքին եւ վայրենի ճաշակին, խայտաճամուկ երանգներուն, խառնուրդ պէսպիսութիւններուն համար, եւ կը գտնուին գորգեր ու կապերտներ, որոնք իբրեւ թանկագին հնութիւններ կը պահուին ու ձեռքէ ձեռք կը խլուին: Սակայն առանձնայատուկ հանգամանք մը ունի ասիկա եւ սահմանափակուած է անհատական շրջանակի մէջ, ոչ մէկ օգուտ ընծայելով ընդհանուրին նաեւ կը պակսի նորը ճաշակը, արհեստի կատարելագործութիւնը, դիւրութեան պայմանները, քանի որ ամէն ինչ նախնական է եւ նորութեան շունչը չէ փչած անոնց վրայ:

Մենք թողլով որ ինքնաբերաբար հնութիւնը հաշտուի նորութեան հետ՝ շփմամբ ու հաղորդակցութեամբ, թողլով նաեւ առանձնաշնորհի վայելքը՝ խաշնարած համայնքներու, որպէս զի օգտուին զանոնց բուրդէն, բնութեան ծոցը գտնուող առատ ներկանիւթէն — զոր գաղտնի կը պահեն —, ասոնց հին աւանդական հնամի արհեստէն եւ գեղջկուհիներու անդակաղմ բազուկէն, դառնանք դէպի քաղաքին կինը, որպիսին է Բաղէշցուհին եւ իրեն ճակատագրակից կարգ մը քաղաքներու ուհիներ: Ասոնք վարժուած անգործութեան մէջ կեանքին, յուլացած ու բթացած են, բամբասանքով անցնելով իրենց ժամանակը, որով փութացուցած են գեղեցիկ սեռի անկումն ու ստորնացումը: Ահա՛, հոս, արհեստը փրկարար դեր մը կատարելու կոչուած ունի գեղեցիկ սեռի ճակատագրին վրայ:

Իգական սեռի զբաղում մը եւ շահաւոր արհեստ մը գտնելու գաղափարը, զոր յղացաւ տեղւոյս կրթական տեսուչ Ալի Վէֆա էֆ., իրականացաւ նախորդ տարի, աջակցութեամբ տեղւոյս Վալեմ. կուսակալին ու հրամանատար փաշային: Սեբաստիոյէն հրաւիրուեցան երկու կարող վարժուհիներ՝ Աննա Պ. Գասպարեան եւ Եւլմաս Մ. Գարաթէքքեան, որոնց հետ կնքուած էր երկամեայ պայմանագրութիւն մը: Առաջինը իբրեւ միայնոյն վարժուհի Բլչայիքի իգական վարժարանին եւ երկրորդը իբրեւ օժանդակ՝ երկրորդ ճիւղի մը համար, որ բացուեցաւ Թաղ–գլուխին մէջ, անխտիր կերպով ընդհանուրին դիւրամատչելի ըլլալու նպատակաւ: Գործը սկսաւ համեստ դրամագլխով. կէսը. կրթական տեսչութեան ամսական երկու օսմ. ոսկի կը վճարէր. ասիկա տեւեց միայն վեց ամիս, իսկ երկրորդ վեցամսեային, Սարգիս էֆ. Բէնտէրեան գործի ձեռնարկից իր անձնական հաշւոյն: Բիչտոյեի վարժարանին մէջ անխտիր ընդունուեցան ամէն դաւանութեանց պատկանող աղջիկներ եւ Թաղ–գլուխի արհեստանոցին մէջ թէ՛ կիներ եւ թէ՛ աղջիկներ:

Գործը տակաւ ծաւալեցաւ, թերհաւատներն ու խրտչողներն անգամ դուրդուրանօք սկսան փարիլ գաղափարին եւ արդիւնքը եղաւ բոլորել փառապսակը ձեռնարկին: Սուղ ժամանակին մէջ պատրաստուեցան տեսակ տեսակ գորգեր, թէզկեահներու թիւը շատցան, գործաւորուհիներէն շատերը ատակ եղան ինքնուրոյն եւ անձամբ գործել ու վարել թէզկեահը, առանց պէտք ունենալու առաջնորդողի: Օրիորդներէն ոմանք արծաթ մետալներ ստացան իբրեւ մրցանակ: Բնականաբար հետեւանքը այն պիտի ըլլար որ մասնաւորներու տուներ թէզկեահներ մուտ գործէին. արդարեւ այնպէս ալ եղաւ: Տարի մը առաջ միմիայն չորս թէզկեահներ կային, այսօր բերկրութեամբ կ'արձանագրեմ որ անոնց թիւն հասած է վաթսունի եւ ընթացաւարտուհիներուն ալ քառասունի:

Տարւոյն կէս շրջանին, Թաղ–գլուխի ճիւղը փակուեցաւ, զի Սարգիս էֆ. Բէնտէրեան իր զբաղումներուն պատճառաւ՝ չկրցաւ շարունակել. ատոր պէտքն ալ արդէն այնքան զգալի չէր, ուստի Տիկին Եւլմաս Գարաթէքքեան զրկուեցաւ Վան, տեղւոյն Վալեմ. կուսակալին յանձնարարութեան վրայ, ուր կը լսենք թէ բաւական յաջողութիւններ ձեռք բերած է: Թաղ—

— 41 —

ԺԻՒԼ ՄԱՐԻ

ՌՕԶ—ՄԱՆՕՆԻ ՎՐԷԺԸ

Զ

ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ ՄԻԱՅՆԱԿ

—Ռօզ՛, կ'ըսեմ քեզ, թշուառական, դէթ զարմանելու համար այն չարիքը, զոր պատճառեցիր:

Վիլլօրիէ վերջին ճիգերն էր որ կը թափէր: Վերջապէս պարտուած, ըսաւ.

—Կը զգամ թէ յաղթանակը քուկդ է: Իմ յիշատակս Ռէժինի մոռցնելու համար, դուն սիրոյ մեծութիւնը եւ կեանքի ուղղամտութիւնը ունիս: Ինչ կրնամ ընել ատոր դէմ: Ինչպէս պիտի անհետացնեմ այն արհաւիրքը, զոր, կը կռահեմ թէ Ռէժին կը զգայ ինծի նկատմամբ: Իմ խղճի խայթս պիտի կարենա՞յ դէթ անոր կարեկցութիւնը շարժել:

Ժան զայրոյթի ու ցաւի շարժում մը ըրաւ եւ ձեռքերը մխրճելով մազերուն մէջ, ըսաւ.

—Ո՛չ, ո՛չ, ատիկա ալ անկարելի է:

Յետոյ, քիչ մը հանդարտած, Վիլլօրիէ յարեց.

—Ինչ կուզես որ հաղորդեմ քեզի: Հարցո՛ւր եւ պիտի պատասխանեմ:

—Ո՞ւր ճանչցար Ռէժինը:

—Քեզի պէս Ժէրօմի պալատին մէջ:

—Ինչու չքաշուեցա՞ր անոր հետամտելու, դուն որ Ռէժինի քրոջ սիրահարն եղած էիր, վատաբար հրապուրելով ու անգթօրէն լքելով զայն:

—Ո՛չ:

—Թղթակցեցա՞ր անոր հետ:

—Այո՛:

—Պատասխանե՞ց քու նամակներուդ:

—Այո՛, ամէն նամակներուս ալ:

—Այդ նամակները անո՞նք են, զորս այրեցիր սպանութեան գիշերը:

—Արդարեւ անոնք են:

—Ժամադրութիւններ ունեցա՞ք:

—Այո՛:

—Շա՞տ անգամ:

—Շատ քիչ:

—Ամէն ինչ ըսէ՛ ինծի:

—Յաջողեցայ քանի մը անգամ տեսնել զայն, աշխատութենէ դարձած միջոցին:

—Իր նամակները ո՞րու միջոցաւ կը ղրկէր:

—Իմ տանս հասցէով կամ Բոսթ Րէսթանթի միջոցաւ... ինչո՞ւ համար կուզես անգեկանալ այնպիսի մանրամասնութեանց՝ որոնք կ'աւելցնեն կամ կը վերանորոգեն քու վիշտդ:

—Այնպէս կ'ուզեմ... ի՞նչ կ'ըսէր այդ նամակներուն մէջ:

—Զի՞ս կ'ուզէր:

—Ըսէ՛:

—Թէ կը սիրէր զիս եւ թէ ես կը սիրէի զայն իմ բոլոր հոգւովս:

—Քու բնակարանդ եկա՞ծ է:

Կիյօմ կը դողար այդ հարցումը ըրած ատեն: Բովանդակ կեանքը կախուած ունէր Վիլլօրիէի տալիք պատասխանէն:

—Եկած է:

—Ա՛հ, գոչեց Կիյօմ:

Փաստաբանը ա՛լ չէր համարձակեր խօսիլ: Վիլլօրիէ շարունակեց.

—Անգամ մը տուն եկաւ, շնորհիւ ի գործ դրած մէկ ճարտարութեանս, որովհետեւ ինք չպիտի ուզէր այդ բանը ընել:

—Քու սիրուհիդ եղա՞ծ է, ըսաւ Կիյօմ բիրտ ձայնով մը:

—Ո՛չ, արդէն գիտես այդ պարագան. չէ՞ որ քեզի ըսած եմ ասկէ առաջ:

—Շարունակէ:

—Քիչ ատեն մնաց քովս: Ա՛հ, որքան յուզուած էր ու կը սարսռար: Ո՛րքան գեղեցիկ էր եւ ես ո՛րքան կը սիրէի զայն:

—Շարունակէ՛:

—Յանկարծ քոյրը երեւցաւ, դեռ առաջին համբոյրս չքաղած:

—Ռօզ–Մանօ՞ն:

—Այո՛:

—Ո՞վ իմաց տուած էր անոր:

—Չեմ գիտեր... Ռէժինը իր թեւերուն մէջ առնելով տարաւ:

—Երկրորդ անգամ չեկա՞ւ:

—Եկաւ, բայց տուն չմտաւ: Անոր կը սպասէի Ռօզի սպանութեան իրիկունը:

—Անո՞ր համար էին բոլոր ծաղիկները:

—Այո՛, անոր համար էին... ինչ եղաւ, ինչու չեկաւ եւ ինչու անոր տեղ գտայ Ռօզ–Մանօնը մեռած, սրահին մէջ դաշոյն մը մխուած, գաղտնիք մը զոր չեմ կրնար բացատրել եւ որ անլուծելի պիտի մնայ, քանի որ ապացոյցները միշտ պիտի պակսին:

—Վրէժխնդրութիւնն է այդ անձնասպանութեան շարժառիթը:

—Այո՛, վրէժխնդրութիւնը... Ռօզ իմացած էր թէ Ռէժին եւ ես կը սիրէինք զիրար, թէեւ չէր գիտեր թէ բոլորովին տարբեր սէրով մը կը սիրէի զայն: Ռօզ ուզեց իր քոյրը փրկել իմ սէրէս եւ իր լքման վրէժը լուծել միեւնոյն ատեն:

—Շարունակէ՛, ըսաւ Կիյօմ:

—Դեռ ի՛նչ ըսեմ, բան չմնաց... հիմա կարգը քեզի եկած է խօսելու:

—Հապա նամակնե՞րը:

—Ռօզ տուն եկաւ բացակայ եղած միջոցիս: Պչրոտ կերպարանք մը առած էր ան, եւ բոլորովին մոռցած անցեալը, անհաւելի կատակերգութիւն մը կը խաղար: Ռօզ օգուտ քաղելով իմ բացակայութենէս, տան ամէն կողմերը նամակներ սահեցուցեր է, որոնցմէ եւ ո՛չ մէկը պահարան կը կրէ, ինչ որ կ'ապացուցանէ թէ նամակատան միջոցաւ չեն հասած ինծի:

—Ռօզի ննջասենեակին մէջէն գտնուած ձեր նամակնե՞րը:

—Կեղծ են:

—Դաշո՞յնը:

—Ասոր չի հասնիր խելքս... Հաւանական է որ Ռօզ օրին մէկը գտած ըլլայ զայն, երբ գրասեղանիս վրայ մոռցած էի: Առանց վստահ ըլլալու, ինծի այնպէս կը թուի թէ Ռօզ այն օրը տուն եկած էր: Չէ՞ կրնար ըլլալ որ բանալին ձեռք առնելով՝ ուրիշ մը շինել տուած ըլլայ: Ասոնք ենթադրութիւններ են, բայց ճշմարտութեան շատ մօտիկ:

—Անգամ մըն ալ ըսէ նայինք Ռէժին քու սիրուհիդ չէ՞ եղած:

Վիլլօրիէ ցնցեց գլուխը: Եւ ցած ձայնով մը, համակ դողդողուն, յարեց.

—Երբե՛ք: Գիտե՞ս թէ պատիժը ի՛նչ սկսաւ ինծի համար, աւելի ահռելի քան հիմակուան կրած պատիժս, այն ատեն, երբ նշմարեցի թէ Ռէժինը կը սիրեմ եւ չպիտի կրնայի անոր հետ ամուսնանալ, Ռօզի հետ ունեցած սիրային անցեալիս պատճառաւ: Հիմա ամէն ինչ գիտես, ա՛լ ըսելիք չմնաց... Իմ կեանքս փճացած է ա՛լ եւս, եթէ նոյն իսկ Ռէժին շարունակէ սիրել զիս:

Կիյօմ սարսռագին պատասխանեց.

—Կը կարծե՞ս որ քեզ պիտի սիրէ դեռ:

—Ա՛հ, կը տենչամ այդ բանին, բայց չեմ համարձակիր յուսալ:

—Ռէժին կ'ատէ քեզ:

—Կիյօ՛մ:

—Իր սէրը քեզ նկատմամբ, արհաւիրքի փոխուած է, քու ըրածիդ եւ ընել ուզածիդ համար:

—Ո՞վ ըսաւ քեզի, ինչէ՞ն գիտես:

—Ո՛չ ոք ըսաւ, բայց սրտիս մէջ յոյս մը կը տածեմ եւ այդ յոյսն է որ այդ համոզումը ներշնչած է ինծի:

(Շարունակելի)

գլուխի ճիւղը երբ փակուեցաւ, լուսամիտ եւ գեղարուեստասէր պաշտօնատար մը ընեց Թէզկեահները եւ 30 տարի դրամագլուխ մը յատկացնելով գործադրութեան, այսօր իր տան մէջ ունի ութը Թէզկեահներ, ուր գործաւորուհիներ կը յաճախեն օրականով: Բողոքականաց որբանոցի աշակերտուհիներէն ալ ութը որբեր կը յաճախեն Բուշակեէի վարժարանը. տասնցմէ չորսը վկայուած ըլլալով, երկու Թէզկեահներ ալ որբանոցին համար պատրաստուած են:

Մասնաւորներ իրենց հաշուոյն կը գործեն, որով արտադրութիւնը իրենց կը պատկանի, խոկ Թրքաց աղջկանց վարժարանը կը վարէ այդ ճիւղը՝ տեղական միջոցներով եւ արտադրած հասոյթներով, որոնք թէեւ անբաւարար, բայց կը յուսանք թէ Ալի Վէֆա էֆ.ի անխոնջ ջանքերուն եւ յարատեւութեան շնորհիւ, ներկայ շրջանը աւելի արդիւնաւոր ըլլայ եւ ակնկալուած յոյսերը լիովին պսակէ: Կը գտնուին առարկութիւն ընողներ, թէ գորգերը սուղի կը նստին, թէ գոյները լաւ չեն եւայլն. այսպիսիներուն կը պատասխանենք թէ ամէն գործ իր նախկնական շրջանին մէջ ունի իր դժուարութիւններն ու անփորձութիւնները, խճողումներն ու անհարթութիւնները: Յարատեւ ոգին, փորձառութիւնը եւ գործնական վարժութիւնը պիտի հարթեն դժուարութիւնները եւ պիտի արդիւնաւորեն հասոյթները: Ուրեմն, առանց խտրութեան, փարելու ենք գործին՝ որ զբաղում կը հայթայթէ մեր անգործ կիներուն, առայժմ համեստ չափ մըն ալ ապահովելով: Ասկէ զատ խորհուրդ կու տանք առանձին Թէզկեահի տէրերուն, որպէս զի փոխանակ առանձին գործելու, իրենց դրամագլուխները միացնեն համեմատական բաշխմամբ եւ աջակցին Ալի Վէֆա էֆ.ին ու անոր բարեացակամ տրամադրութիւններէն ու խորհուրդներէն օգտուին:

ՆԱՐԳԻՍ

Արտաքին Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Երեսփոխանական ընտրութիւններ.— Հանրապետական կուսակցութեան յայտարարութիւնը.— Ֆրանսայի քաղաքական դիրքը ու ելմտական կացութիւնը.— Կղերականները.— Տարօրինակ ճաշարանապետ մը:

Ֆրանսայի հանրապետական միութեան եւ հանրավարական ձախակողմին խումբերը յայտարարութիւն մը ուղղեցին հանրապետութեան ընտրողներուն, զգուշացնելու համար զանոնք Ֆրանսայի Հանրապետութեան հակառակորդ կուսակցութեանց դէմ՝ որոնք միացած են աւելի դիւրութեամբ հասնելու իրենց նպատակին: Յայտարարութիւնը առանց ամբաստանութիւնները կը հերքէ, ըսելով.— «Իրաւ չէ թէ Ֆրանսա հիմա անանց նկարագրած նուաստացած ազգն է. ընդհակառակը յայտնի է թէ ալեւս մեկուսացման եւ լռութեան դատապարտուած չըլլալով՝ վերակենդանացած է իր տեսուր վիճակէն: Կնքած ու հաստատուն հիմերու վրայ դրած է դաշնակցութիւն մը, որ Թանկագին գրաւական մըն է խաղաղութեան համար. նաեւ վերստացած է իր դիրքը ու ազդեցութիւնը աշխարհի խորհուրդներուն մէջ: Իրաւ չէ այն խօսքը թէ Ֆրանսան սիրելը քանի մը հոգիի առանձնաշնորհումը եղած ըլլայ. ընդհակառակը այդ սէրը մենաշնորհի վերածելու յաւակնութիւնը եւ Ֆրանսացիները իրենց նախահայրերուն փառքերէն զրկելը անհամաձայնութիւն եւ ատելութիւն առաջ բերել կը նշանակէ Ֆրանսայի քաղաքացիներուն միջեւ, որուն հետեւանքը կ'ըլլայ Ֆրանսայի տկարացումը: Իրաւ չէ նաեւ այն բռնաբը թէ բանակին պատիւը ու շահերը չեն յարգուիր, վասն զի ատոնք կցուած են երկրին պատիւին ու շահերուն: Խորհրդարանը ու երկիրը մեծապէս նուիրուած են բանակին եւ կը սիրեն զայն. բարեկարգութիւնը վերահաստատուած է հոն, ուր անկարգապահութեան եւ անհնազանդութեան նշաններ տեսնուած էին: Սխալ է նաեւ հակառակորդ կուսակցութեան այն կարծիքը թէ Ֆրանսա կործանած ու աղքատացած ըլլայ. ընդհակառակը, 1870ի աղէտէն ետքը Ֆրանսա իր բոլոր միջոցները վերանորոգեց, երկաթուղիներու գիծերը ընդարձակեց, ջրանցքներ բացաւ, նաւահանգիստներ խորունկցուց եւ անհագ դուռներ ծախսեց հանրային կրթութեան, բանակին ու նաւատորմին եւ իր գաղթային ինքնակալութիւնը հաստատելու համար: Ֆրանսայի հանրային պարտքին երկու երրորդ մասը 1870էն առաջ եղած շրջանին կը վերաբերի, վասն զի այդ միջոցին ութ միլիար ֆր. ստեղծած էր: Պատերազմին ուղղակի հետեւանքները, Պ. Լէոն Սէի վիճակագրութեան համաձայն, 11 միլիար 500 միլիոն ֆր.ի արժեցին Ֆրանսայի, ուրեմն վերոյիշեալ շրջանին պարտքին գումարը կը հասնի քսան միլիարի: 1870ի պատերազմին հետեւանքներն են որ Ֆրանսան կը պարտաւորեցնեն ամէն տարի մէկ միլիար ֆր. ծախսել. բայց այսօր Ֆրանսայի վարկը ամենամեծ վստահութիւն կը ներշնչէ, վասն զի ուրիշներէ աւելի առատ տնտեսական տագնապի մը, որ կը յուսանք թէ պիտի աւարտի: Ֆրանսա կը ջանայ աշխատաւորներու վիճակը բարւոքել եւ աղքատներու կացութիւնը բարելաւել. վերջապէս յարատեւ ջիղաշրջում մը կայ դէպ ի ընկերական արդարութեան ու խաղաղեցուցման յիսման մը: Սխալ է նաեւ հակառակորդ կուսակցութեան բամբիները թէ խղճի ու կրօնքի ազատութիւնը ապահովուած չէ եւ թէ կաթոլիկներ կը հալածուին Ֆ'անդարկուին. բայց անոնց մէջէն էր կրօնական միաբանութիւնները օրէնքին կիրառումը խափանել, ինչպէս կը պահանջէր աշխարհական ընկերութեան պաշտպանութիւնը:»

—Վերջերս մեռաւ մեծ ճաշարանատէր մը, մեծ խոհարար մը, Պ. Պինեան որ իրեն հետ գերեզման կը տանի անյայտ փառքերու եւ պերճ կեանքի մը յիշատակները: Այդ հռչակաւոր ճաշարանատէրը Նաբօլէոն Գ.ի օրով էր որ այնքան տարօ կերպով դիզեց խոշոր հարստութիւն մը: Տասնըհինգ տարիէ ի վեր Պ. Պինեան հասութաւոր խաղաղիկ կեանքը կ'անցընէր, հանգարտիկ ու ծխափողը բերանը հանգելով իր մեծատարած ագարակներուն վրայ Պուրգոնէի մէջ: Պ. Պինեան ամենահրատարածութեամբ պիփթէք ծախել տարը, ինքզինքը տուած էր ագարակապանութեան եւ անասնաբուծութեան: Աշխարհի ամէնէն երջանիկ մարդն էր, երբ պարապ ժամանակներու միջման մէջ իր եզներուն ու հորթերուն համար մրցանակ մը շահէր: Պինեան երբ ճաշարանատէր էր, Բարիզի բոլոր նշանաւոր անձնաւորութիւնները անոր ճաշարանին մէջ կը ճաշէին՝ մարդ գլուխ ամէնէն քիչը երկու հարիւր ֆր. վճարելով: Ձմեռուան եղանակին մէջ մէկ դեղձը երեսուն ֆր.ի կը վաճառէր եւ փոքր պնակ մը ելակ՝ հարիւր ֆր.ի: Անոր պատուարները կենցաղագէտ, քաղաքավար ու ճշգրապահ մարդեր էին: Պինեան ինք ալ տէրերու ամէնէն պաշտելին էր. ինաւ դրամ չէր պահանջէր, բայց երբ հաշիւ ներկայացնէր, բացարձակ ստերտով պատրաստուած էր: Գիշեր մը երկու տաք գլուխներ, Օպերայի թատրոնէն վերադառնալուն, Պինեանի ճաշարանը գացին ճաշելու եւ պահանջեցին որ անպատշաճառ ճաշարանատէրը սպասարկէ իրենց, սպառնալով որ հակառակ պարագային ամէն բան տակնուվրայ պիտի ընեն: Պինեան որ փնացած էր, անվրդով եկաւ եւ, առանց բարկութեան եւ անհանգստութեան նշան մը ցոյց տալու, ժպտուն դէմքով ծառայեց այդ երկու տաք գլուխներուն եւ վերջապէս իր հաշիւը ներկայացուց, որուն մէջ նաեւ հազար ֆր. նշանակուած էր՝ իբրեւ վարձք ճաշարանատէրին սպասարկութեան: Պինեան այդպէս լուծած էր իր վրէժը:

ԵՐՐԵԱԿ ԶԻՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Գերմանիոյ նախարարապետին ուղեւորութիւնը.— Պերլին վերադարձը.— Եւրոպայի ներկայ կացութիւնը.— Երրեակ Զինակցութեան վերանորոգումը:

Գերմանիոյ նախարարապետ ֆոն Պիւլով կոմսը, կ'ըսեն Վիէննայի թերթերը, Վենետիկ ու Վիէննա ուղեւորելէ եւ Իտալիոյ ու Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարարներուն հետ տեսակցելէ ետքը Պերլին վերադարձաւ: Ֆոն Պիւլով կոմսը ուղղակի Վիլհէլմ կայսեր ներկայացաւ եւ երկար տեսակցութիւն մը ունենալով՝ պարզեց իր ուղեւորութեան արդիւնքը: Այդ տեսակցութիւնը քանի մը ժամ տեւեց, ուրկէ կը հետեւցուի թէ, կը յարեն Վիէննայի թերթերը, Երրեակ Զինակցութեան վերանորոգմանը մասին Աւստրիոյ եւ Իտալիոյ հետ բանակցութիւնները չատ լրջօրէն կատարուած են: Գերմանիոյ կայսրը, նկատողութեան առնելով Եւրոպայի քաղաքական արդի կացութիւնը, միշտ փափաքող եղած է Երրեակ Զինակցութեան շարունակութեանը, որով Աւստրիոյ ու Իտալիոյ կողմէ այդ մասին ցոյց տրուած համաձայնութիւնը անշուշտ գոհունակութիւն պատճառած է Ն. Վեհափառութեան: Երրեակ Զինակցութեան վերանորոգման խնդիրը, կ'ըսեն Վիէննայի թերթերը, վերջնական կերպով կարգադրուած է. միայն այդ պարագային պաշտօնապէս ծանուցանելու խնդիրը մնացած է: Վիլհէլմ կայսեր եւ ֆոն Պիւլով կոմսին տեսակցութեան պահուն քննականապէս այդ խնդիրն ալ նկատողութեան առնուած է, որով Գերմանիոյ կառավարութիւնը անշուշտ պաշտօնական զեկոյց մը պիտի ծանուցանէ թէ Երրեակ Զինակցութեան շարունակութիւնը ապահովուած է: Գերմանիա եթէ այդ տեսակ ձեռնարկ մը ընէ, Երրեակ Զինակցութեան նոր դաշնագրութիւնը հրատարակելու հարկ չի մնար: Վիէննայի թերթերը կը յարեն նաեւ թէ դաշնակցութեան նորոգուած ըլլալը եթէ ծանուցուի, բացարձակ պատասխան մը պիտի ըլլայ այն չարամիտներուն՝ որոնք լուր կը հանեն թէ Երրեակ Զինակցութիւնը պիտի չվերանորոգուի:

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ԶՈՒԻՑԵՐԻԱ

Պ. Լուպէ.— Իրաւարարութիւն մը.— Հերքում մը.— Զուիցերիոյ լրագիրները:

Իտալական քանի մը կրօնիկ լրագիրներ տեսնելով հեռագրական գործակալութիւնները ծանուցին թէ Իտալիոյ եւ Զուիցերիոյ վէճին կարգադրութեան համար իրաւարարութեան դիմում պիտի ըլլայ եւ թէ քաղաքական շրջանակներուն մէջ բռնածին նայելով, Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահ Պ. Լուպէ իրաւարար ընտրուած է Իտալիոյ եւ Զուիցերիոյ վէճը կարգադրելու համար. սակայն Վիէննական լրագիրները կիրակի օրուան իրենց թիւին մէջ Պէրնէն ու Հռոմէն առնուած հեռագիրներ հրատարակած են՝ ծանուցանող թէ այդ լուրը կանխահաս է. նաեւ թէ վէճը անձնական ըլլալով իրաւարարի մը դիմելու պէտք չի թողուր եւ թէ վերջնական որոշում մը տալու համար պիտի սպասել Պէրնի իտալական դեսպան Պ. Սիլվէսթրելլիի Հռոմ ժամանելուն:

—Զուիցերիոյ դաշնակցային Խորհուրդը քանի մը օրէն Խորհրդարանին պիտի ներկայացնէ միջադէպին վերաբերեալ գրութիւնները՝ իր տեղեկագրով: Ժընեւի լրագիր մը վէճին վրայ խօսելով կ'ըսէ,— «Վստահ ենք երկու կառավարութեանց խոհականութեանը վրայ, որպէս զի խնդիրը որ կրնայ պատահար մը նկատուիլ, անհաճոյ հետեւանքներ չունենայ յարաբերութեանցը համար երկու երկիրներուն, որոնք երկար ատենէ ի վեր իրարու կապուած են բարեկամական զգացումներով:» Ցիւրիխի լրագիր մըն ալ կ'ըսէ,— «Անձնական խնդիր մըն է որ դիւանագիտական միջադէպի մը վերածուեցաւ: Կարելի է յուսալ որ այդ միջադէպը աւելի պիտի չխոշորնայ եւ խնդրոյ նիւթ եղող անձնաւորութեանց բարեացակամութիւնը պիտի վերահաստատէ այդ երկու երկիրներուն տնտեսական ու բարեկամական յարաբերութիւնները:» Զուիցերիական ուրիշ լրագիր մըն ալ կը յարէ թէ Իտալիոյ կառավարութիւնը կ'ուզէ համոզել Զուիցերիան՝ փոխելու ոճրագործներու մասին ունեցած օրէնքները, բայց դաշնակցային Խորհուրդը Զուիցերիոյ մէջ տիրող օրէնքին համեմատելէ զատ ուրիշ բան մը չէր կրնար ընել:

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Նորակազմ դահլիճը.— Կրօնական միաբանութեանց մասին հրատարակուած հրամանագիրը.— Ընկերական բարենորոգումներ.— Կուսակցութիւններուն դիրքը:

Յայտնի է թէ սպանիական նորակազմ դահլիճին մէջ, որուն պետն է Պ. Սակաստա, կը գտնուին երկու քաղաքական հատուածներ, բաւական որոշ խմբակ: Այդ հատուածներէն առաջինը աւելի հակամէտ է յետաձգել որոշուած միջոցներու գործադրումը, որոնք կրնան դժուարութիւններու տեղի տալ երկրին չափաւոր տարրերուն կողմէ. երկրորդ հատուածը, ընդհակառակը, փափաք է ընդհուպ գործադրել այդ միջոցները, առանց փոյթ ընելու այն ընդդիմութիւններ, որոնց պիտի կրնան հանդիպիլ: Սպանիոյ մէջ, հիմա, ամէնէն աւելի վէճի առարկայ եղող խնդիրներէն մէկը սա է թէ հարկ կայ կրօնական միաբանութեանց մասին վերջերս հրատարակուած հրամանագիրը գործադրելու: Դահլիճը պիտի յայտարարէ թէ անհրաժեշտ է անմիջապէս գործադրութեան դնել այդ հրամանագիրը, առանց նկատի առնելու Վատիկանի բրած դիտողութիւնները: Նաեւ մանրամասն օրինագիծ մը պիտի ներկայացուի Ծերակոյտին, իր ամբողջութեան մէջ կարգադրելու համար ընկերականութեանց խնդիրը: Յառաջդիմական կուսակցութիւնները կը ջանան ձեռք բերել օրինական այն տրամադրութիւնները, զորս տուաւ ֆրանսական Խորհրդարանը: Կ'երեւայ թէ, հիմա, այս մասին համերաշխութիւն կը տիրէ ձախակողմի կուսակցութեանց մէջ: Նախարարական մեծամասնութիւնը թէեւ համաստ չէ, բայց միացած է արդի դահլիճը իշխանութեան գլուխ պահելու համար: Աջակողմի կուսակցութիւններէն անջատ եւ մեծամասնութենէն զատ, կան նաեւ սփռուած ազատականներ, որոնք հակամոնարքականներ են: Արդ, Թէթուանի դուքսը եւ Պ. Ռոմէրօ Ռոպլէտօ, որոնք այդ պառակտուած կուսակցութեան կը վերաբերին, վերջերս առիթ ունեցան իրենց հայեացքները պարզել ներքին կացութեան նկատմամբ, կարծիք յայտնելով թէ կրօնական միաբանութեանց վերաբերեալ հրամանագիրը չպիտի գործադրուէր ու մնալու էր պիտի միայն գործնականապէս: Թէթուանի դուքսը հաստատեց թէ Խորհրդարանի յառաջիկայ նստաշրջանին մէջ քաղաքական պայքարներ պիտի մղուին, բայց վերջնական բան մը չպիտի կատարուի Ալֆոնս ԺԳ. թագաւորին չափահասութեան հանդէսներէն առաջ, որոնք տեղի պիտի ունենան յառաջիկայ ամսու: Պ. Ռոմէրօ Ռոպլէտօ ալ միեւնոյն կարծիքը յայտնեց, ըսելով թէ յուսալի չէ որ վիճաբանութեան կատարէն դուրս ելլելով գործադրութեան ձեռնարկեն: Նախարարական յայտարարութիւնը, [illegible] Հավայի բաժնին նպաստելով, պիտի պարունակէ հատուած մը, ուր պիտի բացատրուի ընկերական խնդիրը: Անկարելի ըլլալով ընդհուպ քուէարկել ճարտարարուեստական նոր օրինագիծ մը, դահլիճը պիտի առաջարկէ օրինագիծ մը Խորհրդարանին, որոնք դրամագլխին եւ աշխատութեան ունեցած առնչութիւնները ճշդեն: Նմանապէս պիտի ծանուցուի թէ նախարարութիւնը մտադիր է երկրագործական նախարարութեան պաշտօնատան մէջ հաստատել դիւան մը, որ մասնաւորապէս պիտի զբաղի ընկերական խնդիրներով: Երկրագործական նախարարը, որուն ընկերվարական ձգտումները ծանօթ են, մասնաւորութիւն ունի այդպիսի գաղափար մը իրագործելու. կ'երեւայ թէ հիմա գործադրութեան ճամբուն մէջ պիտի դրուի փութով: Պառակտուած ազատականներու վերաբերող երկու քաղաքական անձնաւորութիւններ Թէթուանի դուքսը եւ Պ. Ռոմէրօ Ռոպլէտօ ընդ հասարակ չեն ընդդէմ թէ ծրագրուած ընկերական բարենորոգումները ինչպէս նաեւ կրօնական միաբանութեանց մասին ձեռք առնուելիք կարգ մը միջոցները գործադրուին: Պ. Ռոմէրօ Ռոպլէտօ, մանաւանդ, կը կարծէ թէ ընկերվարականները միայն դաշնակցութեան պիտի դիմեն իրենց բաղձանքները պարզել դիրքերու մէջ, առանց տակաւին գործնական արդիւնքի մը, քանի որ երկրագործական նոր նախարարութիւնը չպիտի կարենար որոշումներ չափել տալ: Պ. Սիլվէլա, պահպանողական կուսակցութեան անունով խօսելով, ըսաւ թէ չի կարծեր որ պահպանողական կուսակցութիւնը ընդդիմութիւն ցոյց տայ արդի պարագաներուն մէջ: Այդ կուսակցութեան դիրքը աւելի սպասողական պիտի ըլլայ, հետեւելով դէպքերու ընթացքին: Ամէն պարագայի մէջ, շատ հաւանական է որ խորհրդարանական վիճաբանութիւնները շատ ոգեւորուած չըլլան այն պահուն, երբ ամբողջ ազգը իր աչքերը դարձուցած է դէպ ի այն թուականը, երբ թագաւորը չափահաս հռչակուած, արքայական իշխանութեան դեկը ձեռք պիտի առնէ: Ամէն կուսակցութենէ աւելի պահպանողականները պէտք է բաղձան որ կնճռոտ խնդիրներ առաջ չգան, չափահասութեան առթիւ կատարուած տօներուն առթիւ: Հետեւապէս, պահպանողականները պիտի ջանան դժուարութիւններ յարուցանել Սակաստայի դահլիճին եւ պիտի նախընտրեն վիճաբանութիւնը պահել այնպիսի դիրքի մը մէջ որ ո՛չ մէկ [illegible]: Յառաջդիմական կուսակցութիւնները թերեւս պիտի գոհանան աւելի կամ նուազ տարտամ ապահովութիւններով, այն յուսով թէ ժամանակին հետ պիտի կրնան երկիրը վարժեցնել իրագործման այնպիսի հայեացքներու, որոնք մինչեւ հիմա տեսական կարեւորութիւն մը միայն ունէին:

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Կրիմ զնդապետը.— Մատնութեան գործին երեւան հանուիլը.— Վիլնայի կաթոլիկ եպիսկոպոսը.— Գերմանիոյ հետ առեւտրական դաշնագրութիւն.— Բեդերսպուրկի մէջ ցուցահանդէս մը.— «Ներմաք» նաւը.— Պ. Սիբիակին:

Լէմպէրկի լրագիր մը Կրիմ գեր-զնդապետին մատնութեան գործին վրայ զանազան տեղեկութիւններ կու տայ, որոնց մեծ մասը նոր է: Ինչպէս կը յիշուի, Կրիմի մեղսակցին՝ տիկին Պէրկսթրոմի լուսանկարը գտնուած էր զինուորական գրութեանց մէջէն. այսպիսով այդ կերպով դաւը մատնութեան հետքը: Կ'երեւայ թէ Ռուսիոյ պատերազմական նախարարութիւնը Վիէննայի ռուս դեսպանատան զինուորական կցորդին տեղեկագիրներուն վրայ խնդիրը իմացած է: Պատերազմական նախարարութիւնը երբ տեղեկութիւն առաւ եւ Վիէննայի ռուս դեսպանատան զինուորական կցորդը, Վարշաւիոյ զինուորական իշխանութեանց ուշադրութիւնը հրաւիրեց Տիկին Պէրկսթրոմի յաճախակի ուղեւորութիւններուն վրայ, Ջերքով զօրավարը ո՛չ Կրիմը ձերբակալել տուաւ եւ ոչ ալ անոր մեղսակիցը. միայն մասնաւոր պաշտօնեաներ յանձնեց, որ, որոնք գաղտնի կերպով կը հսկէին գեր-զնդապետին վրայ: Մատնութեան գործը վճռողական կերպով երեւան հանելէ առաջ մը օր, քանի մը օր առաջ, ոստիկանութեան մը ներկայ գտնուած էր Կրիմ գեր-զնդապետին հետ. սպան յանկարծակի մտնելով Կրիմի սենեակը, երբ այս վերջինը կը քնանար, գրաւեց այն թուղթերը զորս գեր-զնդապետը միշտ իր վրայ կը պահէր: Այս թուղթերուն քննութեան հետեւանքն է էր որ Կրիմ ձերբակալուեցաւ: Կրիմ գեր-զնդապետը կրցած էր տեղեկանալ բոլոր գաղտնի թուղթերուն: Սակայն թէ ինչպէս կը պատմուի այդ իրողութիւնը.— Կրիմ գեր-զնդապետը, իբրեւ առաջին թիկնապահ Բուղրիէվսքի զօրավարին, նաեւ պաշտօն ունէր հսկել զինուորական պաշտօնատանն եւ բոլոր դիւաններուն վրայ: Կրիմ գեր-զնդապետը սովորութիւն մը հաստատած էր, որով Բուղրիէվսքի զօրավարին մէկ ուղած թուղթը սպաները պէտք է իրեն իմաց տային եւ թուղթն ալ իրեն յանձնէին: Բուղրիէվսքի զօրավարը երբ որոշում մը տար այդ թուղթերու մասին կամ զանոնք ստորագրէր, Թուական մնալ չէր դներ, որով Կրիմ կրնար քանի մը օր իր սեղանին վրայ պահել զանոնք: Հիմա խուզարկութիւն կը կատարուի գիտնալու համար թէ գեր-զնդապետը այդ միջոցով ինչ տեսակ գրութիւն մը ձեռք անցուցած է. նաեւ թէ տեղեկութիւն տուած է լեհական սահմանագլուխին վրայ ծագելիք պատերազմի մը համար որոշուած պարենաւորման յատակագծէն եւ ֆրանսական սահմանագլուխին վրայ ըլլալիք պատերազմի մը նկատմամբ որոշուած յատակագծէն, սակայն մինչեւ հիմա կարելի չէ եղած այդ մասին ճիշդ տեղեկութիւն մը առնել, վասն զի Բուղրիէվսքի զօրավարը իր որոշումներուն տակը թուական չէր դներ. նաեւ չէր արձանագրեր թէ ստորագրուած գրութիւնները ե՞րբ ղրկած է դիւաններուն:

—Ռուս կառավարութիւնը առաջարկեց Վատիկանի որ Վիլնայի եպիսկոպոսին տեղ գերման կղերական մը կարգէ, վասն զի ալ նոր կարելի չէ այդ պաշտօնը Լեհի մը յանձնել:

—Ռուսիոյ ելմտական նախարար Պ. Վիթթէ ինաւ չէ մտածած՝ Գերմանիոյ հետ առաջացին կնքուելիք առեւտրական դաշնագիրներու խնդրոյն: Մինչեւ հիմա ռուս կառավարութեան եւ գերման կառավարութեան միջեւ՝ թէ՛ ուղղակի եւ թէ դեսպաններու միջոցաւ, պաշտօնական կամ անպաշտօն որ եւ է բանակցութիւն չէ կատարուած առեւտրական դաշնագրութեանց մասին՝ Գերմանիոյ մաքսային սակացուցակներու նոր օրինագծին առթիւ:

—Բեդերսպուրկի մէջ 1903 փետրուարին ալեւական բոլոր երկիրներու արուեստագիտական ու ճարտարագործական ցուցահանդէս մը պիտի կազմակերպուի: Ելմտական նախարարը երեսուն հազար րուպլիի վարկ մը սահմանեց այդ նպատակով: Յանձնաժողովին նախագահն է Բեդերսպուրկի բարեգործական ալեւ Ընկերութեան նախագահ Իկնաթիէֆ կոմսը:

—Ռուսական Ներմաք շոգենաւը, որ սառոյցներ կոտրելու յատկացած է, տասը օր առաջ Ռեվէլէն մեկնած եւ անոր մասին լուր առնուած չէր, բայց անցեալ օր Կրոնշթատ ժամանեց: Սառոյցի կոյտի մը վրայ, որ հոսանքէն կը մղուէր, քառասուն ձկնորսներ եւ քանի մը ձիեր կային դուրս ազատեր է:

—Ռուսիոյ ներքին գործոց նախարար Պ. Տիմիթրի Սէրկիէվիչ Սիբիակին, որուն յանկարծամահ ըլլալը ծանուցած հեռագիրը, Ռուսիոյ պետական ամէնէն նշանաւոր մարդն էր: Երեք տարի առաջ Նիկողայոս կայսեր մասնաւոր դիւանին պետն էր, երբ ներքին գործոց նախարար անուանուեցաւ: Յաջորդ տարին տարապայման աշխատութենէ առողջութիւնը փճացուեցաւ: Պ. Սիբիակին հրաժարական մատոյց եւ արձակուրդ խնդրեց, պատասխան երկարելով անոր դարմանելու: Նիկողայոս կայսրը, գնահատելով անոր կարողութիւնը, մերժեց հրաժարականը, բայց խնդրած արձակուրդը շնորհեց. նաեւ օգնական մը կարգեց անոր:

ՎԱԳՈՆԻ ՄԷՋ ԴԻԱԿ ՄԸ

Սպանիացիի մը կտակը.— Դիակի մը փոխադրութիւնը.— Աժան փոխադրելու ձեւը.— Անգլիացի ուղեւորի մը արկածը:

Սպանիական լրագիր մը բաւական զուարճալի դէպք մը կը պատմէ, որ նոյն իսկ շինծու ալ եթէ ըլլար, դարձեալ խիստ շահեկան է: Ֆրանսայի ու Սպանիոյ սահմանագլուխին վրայ գտնուող քաղաքի մը մէջ վերջերս կը մեռնի Սպանիացի մը, որ կտակած էր իր մարմինը Մատրիտ փոխադրել ու հոն թաղել: Սպանիացիին ազգականներէն կին մը երկաթուղիի կայարանը գնաց, հասկնալու համար թէ դիակին փոխադրութիւնը քանի՞ի կը տարուի: Կայարանապետը երեք հազար ֆր. ուզեց. շատ սուղ էր, ուստի կինը մեկնեցաւ եւ երբ կայարանէն դուրս կ'ելլէր, երկաթուղիի պաշտօնեայ մը անոր մօտենալով, առաջարկեց գործը աժան գինով մը կարգադրել եւ ըսաւ.— «Շատ պարզ է. հագուեցուցէք դիակը եւ հոս բերէք երկու մարդու հետ՝ իբրեւ թէ անդամալոյծ մըն է: Մատրիտի համար 70 ֆր.ի տոմսակ մը գնեցէք: Փոքր պարգեւ մը պիտի տաք ինծի եւ այն պահապանին, որ ուղեւորութեան միջոցին պիտի հսկէ դիակին վրայ:» Հետեւեալ օրը, Սպանիացիին դիակը լայն վերարկուի մը մէջ փաթթուած եւ գլուխը գլխարկով կայարան տարուեցաւ ու առաջին կարգի վագոնի մը մէկ անկիւնը դրուեցաւ: Կառախումբը ճամբայ ելաւ. պահապանը երեւան չի դար աչքէ անցընել: Միրանտայի եւ Պիլպաոյի միջեւ երբ պահապանը պահ մը հեռացած էր, անգլիացի ուղեւոր մը մտաւ նոյն վագոնը: Կառախումբը հազիւ թէ ճամբայ ելած էր, Անգլիացին ուզեց ծխել. ուստի քաղաքավարութեամբ հարցուց իր ուղեկցին թէ ծուխը անհանգիստ կ'ընէ՞ զինքը. պատասխան չառնելով կարծեց թէ կը քնանայ: Քանի մը վայրկեան ետքը վագոնը ամբողջ մխով լեցուած էր, Անգլիացին ուզեց պատուհանը բանալ եւ արտօնութիւն խնդրեց ուղեկցէն. դարձեալ պատասխան չառնուեցաւ: Անգլիացին զայրացած էր: Վէնթայէն Պանոոս երթալու միջոցին, ճամբան դէշ ըլլալով, կառախումբը կը ցնցուէր, որով դիակը նստարանէն գետինը ինկաւ: Անգլիացին տեսնելով որ վեր չելլեր, ուզեց օգնել եւ ձեռքէն բռնեց. բայց սոսկմամբ ետ քաշուեցաւ, վասն զի քարի պէս պաղ էր: Անգլիացին մտածելով որ կրնան զինքը իբրեւ մարդասպան ամբաստանել, իր օձիքը ազատելու համար, վագոնին դուռը բացաւ եւ դիակը դուրս նետեց. կառախումբը սրընթաց կ'երթար: Վալլատոլիտի մէջ պահապանը նորէն եկաւ, բայց դիակը հոն չէր. հարցուց Անգլիացիին թէ վագոնին մէջ գտնուող միւս ուղեւորը ո՞ւր գացած էր: Անգլիացին իր սովորական անտարբերութեամբ պատասխանեց.— «Հոս ուրիշ ուղեւոր մըն ալ կար, բայց տակէ առջի կայարանը ելաւ:»

Ներքին Լուրեր

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.— Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ, ինչպէս միւս Պատրիարքարաններուն, նաեւ Յունաց Պատրիարքարանին ալ, Զատկի առթիւ, քսանըհինգ հազար ղրուշ շնորհել: Կայս. անձնական Գանձուն նախարար Յովհաննէս էֆ. Սագըզ, առջի օրը, Ֆէնէրի Պատրիարքարանը գնաց եւ այդ գումարը յանձնեց Տ. Եօաքիմ Գ.ի:

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ վարչութիւնը, նոր գնուելիք երկու շոգենաւերու համար, հրահանգ խնդրած էր առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն, ու խնդիրը մտածուած էր Բ. Դրան: Պետական Խորհուրդը, որուն յանձնուած էր խնդիրը, որոշեց թէ պէտք է Շիրքէթի Խայրիէի բաժնետէրերու ժողովին կարծիքը առնել այդ մասին եւ բառ այնմ տեղեկագիր մը ներկայացնել իրեն: Սապահ կ'ըսէ թէ Շիրքէթի Խայրիէի բաժնետէրերու ժողովը, երթեւեկութիւնները շատ կատարելու նպատակով, արդէն նախապէս տախտակական պէտք ցոյց տուած էր երկու շոգենաւերու գնման համար. հետեւաբար այդ շոգենաւերու շինութիւնը քիչ ատենէն պիտի յանձնարարուի:

ՄԱՀՄՈՒՏԻԷ վարչութիւնը որոշեց շոգենաւային շաբաթական երթեւեկութիւն մը հաստատել Կ. Պոլսոյ եւ Շիլէի միջեւ: Երկու շոգենաւեր կը պատրաստուին որոնց մէկը ամէն շաբթու Կ. Պոլսէն ճամբայ պիտի ելլէ եւ միւսն ալ Շիլէէն:

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԹԵԼ.— Էնկիւրիի նահանգին Տէվէլէ գաւառակին կեդրոնին մէջ՝ Խւէրէք հեռագրական կայան մը պիտի հաստատուի, մինչեւ հոն հեռագրական թել մը երկարուելով:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆԿԵԼԱՆՈՑԻՆ մէջ արհեստագործական աշխատանոց մը կայ տղոց յատուկ: Նոյն հաստատութեան յանձնաժողովը որոշեց որ այդ տղաք օրը երկու ժամ կարդալ, գրել եւ արհեստի օգտակար գծագրութիւն եւ այլն ուսանին: Այդ մասին հրահանգ խնդրուեցաւ ներքին գործոց նախարարութենէն:

ԻԶՄԻՐԻ շոգենաւային Ընկերութիւնը ձեռնհաս պաշտօնատանէն զեկոյց մը առաւ, իր պայմանագրութեան համաձայն, ընդարձակելու Գարաթաշի ու Կեօզթէփէի նաւամատոյցները, որպէս զի արկած մը տեղի չունենայ:

ՄԱՔՍԱՅԻՆ քննիչներէն Սալիհ պէյ, նկատելով որ Կ. Պոլսոյ, Դալաթիոյ, Սիրքէճիի եւ գաւառական գլխաւոր քաղաքներու մաքսատանց ապրանքներուն մէջ մաքսային գործողութիւնները միօրինակ չեն կատարուիր եւ շատ անգամ հակասական են, որով ճամբորդները մեծ դժուարութիւն կը քաշեն, եւ նկատելով որ այդ վիճակը առաջ կու գայ մասնաւոր կանոնագիր մը կամ հրահանգ մը չըլլալուն, ընդարձակ ծրագիր մը մատոյց մաքսային վերատեսչութեան՝ այդ գործողութիւններուն միօրինակութիւնը եւ պաշտօնեաներուն իրաւասութիւնները ճշդող հրահանգ մը պատրաստելու համար:

ԳՈՍՈՎԱՅԻ կուսակալը նահանգին մէջ երկրագործութիւնը եւ վաճառականութիւնը զարգացնելու մասին ծրագիր մը ղրկեց Մեծ-Եպարքոսին, որ զայն յանձնեց ձեռնհաս պաշտօնատանն:

ԳՈՆԻԱՅԻ կուսակալ Ֆերիտ փաշա ծրագիր մը մատոյց Բ. Դրան՝ զանազան միջոցներ առաջարկելով, երկրագործական արդիւնքները աւելի բարեկարգելու համար, որպէս զի ժողովուրդին նորանոր դիւրութիւններ ընծայուին: Այդ ծրագիրը յանձնուեցաւ ձեռնհաս պաշտօնատանն:

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐԸ.— Գաւառներու մէջ իջած գաղթականներու տանց համար տակաւին ընդունուած տեղ որոշուած չըլլալով, կայսերական հրամանագիր մը ծանուց ամէն կողմ որ այդ գաղթականներուն համար ձրի բնակութեան տեղեր որոշուին:

ՖԷՐՏԻՆԱՆԴ իշխանը որ, Ֆիլիպէ գացած էր, չորեքշաբթի իրիկուն Սոֆիա դարձաւ եւ կիրակի օրը ներկայ գտնուեցաւ Փորիս զօրապետանին մօտ կառուցուելիք կղերական վարժարանին հիմնարկէքին:

ՊԱՐՍԻՑ դեսպան իշխան Միրզա Ռիզա խանի ունեցած Թանկագին հաւաքածոյին վրայ վերջերս մեծարժէք առարկաներ աւելցան. նաեւ անոնց ցուցադրուած տեղերն ալ փոխուեցան: Առաջին սրահը պարսկական առարկաները միայն կը պարունակէ՝ փղոսկրի վրայ կիտուածանկար, քանդակուած քարեր, հին գոհարեղէններ ու ոսկեղէններ, դրամ, շքանդրամ, մոզաիք, եւ գաւաթներ, նկար, փայտէ քանդակներ, արծաթէ ցանցակերպ գործուած առարկաներ, յախճապակի, զէնք, պղնձեայ առարկաներ եւ միակտուր քարէ ամաններ: Այդ սրահը նաեւ զարդարուած է պարսկական կապերտներով եւ կերպասներով: Երկրորդ սրահը կը պարունակէ վենետիկեաններու, զանազան անձերու եւ դեսպանին բարեկամներուն կողմէ տրուած նուէրներու հաւաքածոն, ոսկեղէն եւ ակնակուռ առարկաներ, Լա Հէյի դեսպանախորհրդին հաւաքածոն եւ պարսկական ատեղնագործութիւններ: Երրորդ սրահը կը պարունակէ բեւեռագրական եւ ուրիշ դրամներու հաւաքածոն, Շուէտի, Նորվեկիոյ ու Ռուսիոյ կիտուածանկարներ, պղինձներ, ճապոնական զարդանօթներ ու յախճապակիներ, նոր դրութեամբ արծաթեղէններ եւ դեսպանին տրուած ֆէրմանները: Չորրորդ սրահին մէջ կան Սաքսոնիոյ յախճապակիէ վրայ շինուած մանրանկարներ, Պարսից Շահին եւ անոր ընտանիքին անդամներուն կենդանագիրները եւ այլն: Բոլոր սրահները զարդարուած են պարսկական մեծարժէք կապերտներով:

ԺԱՆՏԱԽՏ.— Տրէնէյի մէջ (Եգիպտոս), երեքշաբթի օրը, ժանտախտէ չորս դէպքեր պատահեր են, որոնց երկուքը մահացու:

ՊՈՍՆԱՅԻ ՈՒ ՀԵՐՍԵԿԻ օրթոտոքս ժողովրդեան պատուիրակ Պ. Վոլցլաւ Սքոլա, առջի օրը, այցելութիւն տուաւ Յունաց Ս. Պատրիարքին:

ՁԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ.— Երեկ առաւօտ կոմպանիական կառախումբով Սոֆիայէն Կ. Պոլիս ժամանեցին գերմանացի զբօսաշրջիկներ, որոնք Թէրապիա շոգենաւով պիտի մեկնին: Ինչպէս յայտնի է այդ շոգենաւը որ անցեալ շաբթու, Օտեսա գնաց, կիրակի Կ. Պոլիս կը դառնայ եւ նոյն օրը Մուտանիա պիտի երթայ՝ Պրուսա գացող զբօսաշրջիկներն ալ առնելու:

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ շինութեանց նախարարութիւնը առաջուց՝ Իզմիրէն Նիֆ շինուելիք Թրամուէյի գիծին վերաբերեալ թուղթերու ուսումնասիրութիւնը, պայմանագրութիւնը եւ յանձնառութեան տարը պատրաստուեցան: Տեղեկագիրը քանի մը օրէն պիտի մատուցուի Բ. Դրան: Պ. [illegible] որ նոյն ձեռնարկին խնդրողներու ներկայացուցիչն է, առջի օրը, հանրօգուտ շինութեանց պաշտօնատանը երթալով, շնորհակալութիւն յայտնեց նախարարին ու խորհրդականին:

ՏԵՏԷ ԱՂԱՃԸՆ կը գրեն երեքշաբթի օրուան Թուականով.— Տէտէ Աղաճի նաւահանգիստին գործառնութիւնները շատ պակսեցան: Ֆարասաղա եգիպտացորենի արտահանութեան ամբողջութիւնը արգիլուած ըլլալով, քիչ մը ցորեն միայն մնացած է Յունաստան ղրկուելու համար։ Գերմանական Աքենեան շոգենաւը, չորս օր առաջ, 2000 պարկ «սորկօ» եւ նոյնքան ալ թեփ բեռցաւ Լիվըրփուլի համար. նաեւ 200 հակ այծի մորթ եւ հարիւր պարկ հին լաթիքներ՝ Նիւ–Եորքի համար։ Սէլանիկի ճարտարագործական ու առեւտրական Ընկերութիւնը (նախկին Ալլաթինի) մեծաքանակ ցորեն կը գնէ այս տեղէն. ամէն շաբթու 100—150 թոնօ ցորեն կը բեռցուի Սէլանիկի համար։ Այս տարուան մեղմ ձմեռը շատ նպաստաւոր եղաւ հունձքերուն։ Այս միջոցիս օդը շատ գոլ է եւ օգտակար անձրեւ մը կը տեղայ։ Կ'ենթադրուի թէ այս կողմերը, ամբողջ Էտիրնէի նահանգին եւ Արեւելեան Ռումէլիի մէջ հունձքերը լաւ պիտի ըլլան։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ հրապարակներու վրայ խաշխաշի գինը երկու ֆր. ինկաւ։ Շաքարի ու բամպակի գիներն ալ ինկած են։

ՇԱՐՔԻՇԼԷՆ կը գրեն թէ, կ'ըսէ Սէրվէթ, ժամանակէ մը ի վեր տեղւոյն բնակիչներուն միջեւ եղած անհամաձայնութեան հետեւանքով, թթենիներ ու ձիթենիներ կը քանդուին՝ իբրեւ վրէժխնդրութիւն։ Նոյն թերթը կը յարէ թէ տեղւոյն գայմագամը յանցաւորները անպատիժ թողլուն համար չարագործները կը շարունակեն իրենց արարքը։

ԻՒՐԿԻՒՊԻ գայմագամ Իսմայիլ Հագգը էֆ.ի դէմ, կ'ըսէ Իգտամ, բողոքուած ըլլալով, առժամաբար պաշտօնէ դադրեցուցած է եւ նախնական քննութեան պիտի ենթարկուի։

ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐԸ. — Երեքշաբթի օրը հազար ութ հարիւր ուխտաւորներ Թուրքիայի մաքրանոցը ժամաներ են։ Երեք օրէ ի վեր որ եւ է հիւանդութիւն չէ պատահած նոյն մաքրանոցին մէջ։

ԷՏԻՐՆԷԻ Տար Տէրէ գաւառակին նախկ ու նախնական դատարանին նախագահ Սիւլէյման Սըրրի էֆ. հարցաքննիչ դատաւորի օգնական Վաֆի էֆ. եւ ընդհանուր դատախազի օգնականին փոխանորդը զեղծումներ գործած ըլլալով, դատաստանի պիտի ենթարկուին։

ՍԱԼՈՎԱՅԻ ՋԵՐՄՈՒԿՆԵՐԸ յառաջիկայ մայիսին պիտի բացուին։ Այդ առթիւ կայս. անձնական Գանձուն նախարարութիւնը գրեց հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան՝ նորոգել Եալովայի նաւամատոյցէն ջերմուկները տանող ճամբան։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ Խորհուրդը, այսօր, պիտի գումարուի Աղեքսանդրիոյ մէջ պատահած ժանտախտի դէպքին առթիւ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելու համար։ Նոյն Խորհուրդը, երէկ, հեռագրեց պէտք եղած տեղերը որ Միջերկրականի եգիպտական նաւահանգիստներէն մեկնող նաւերը քարանթինայի ենթարկուին ցնոր անօրինութեան։

ՊՈՅԱՃԸՂԻԿԻ տղոց միջեւ հարսանիք ծագած ըլլալով, հարկ եղած առողջապահական միջոցները ձեռք առնուեցան։ Վարժարանները տասերկու օրուան համար գոցուեցան։

ԳԱՐԹԱԼԻ մէջ կարմրախտէ նորէն երկու դէպքեր պատահեր են։ Բէնտիքի մէջ կարմրախտը անհետացած է։

ՇՈՒԷՏ–ՆՈՐՎԷԿԻՈՅ դեսպանը, արձակուրդով Կ. Պոլսէն մեկնելուն առթիւ, երէկ գիշեր սեղան մը [illegible]։ Ներկայ էին Աւստրիոյ, Ռուսիոյ, Գերմանիոյ, Ֆրանսայի, Անգլիոյ, Իտալիոյ, Պարսկաստանի, Պէլճիքայի, Սպանիոյ Սերպիոյ, Սեւ Լերան եւ Ամերիկայի դեսպանները, պուլկարական գործակատարը եւայլն։

ԿԵՂԾ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ. — Պէօյիւքտէրէի Զայըր Պաշը անունով տեղը Սաքրիչ Քոսթի, առանց արտօնութեան ակռայ քաշելուն եւ քանի մը հոգիի ակռաները քաշած միջոցին կոտրած ըլլալուն համար, ձեռնհաս պաշտօնարանը ազդարարեց անոր որ ալ եւս ակռայ չքաշէ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան Վոթուր պահականաւը, երէկ առտու, դէպ ի Մարմարա ուղեւորեցաւ։

ՇԱՏԱԿՆԵՐ.—Դամասկոսի մէջ մարդ մը մէկ անգամէն ութ օխա պագլավա կերեր է։

ԲՐԻՇԹԻՆԱՅԻ նախորդ կառավարիչ Մէհմէտ Ճէմալ պէյի ամսական 1800 ղրշ. յատկացուեցաւ՝ իբրեւ անպաշտօն վիճակի թոշակ։

ՊՈԼՍՈՅ Բիւյիւք Եալըղը խանին վարի յարկը հաստատուած մանրավաճառ Սալէհմոյ, «սախտ օքալիք» ծախած ըլլալուն համար օրէնքին առաջնորդութեամբ պիտի ենթարկուի, վասն զի մանրավաճառներուն արգիլուած է ասոր վաճառումը։ Սալէհմոյի սենեակը գտնուած այդ կարգի նիւթեր գրաւուեցան։

ՊԱԼԱԹՈՒ մէջ դեղագործ Նեսիմ Մոիզ մէկ օսմ. ոսկիի տուգանքի դատապարտուեցաւ, վասնզի անոր ծախած ափիոնին ոգին տարրալուծուելով հաստատուեցաւ որ իւրաքանչիւր քառն կրամին 12 սանթիկրամ մորֆին կը պարունակէ, մինչդեռ դեղագիրքին տրամադրութեանց համաձայն, իւրաքանչիւր քառն կրամին պէտք է 25 սանթիկրամ մորֆին պարունակէ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ առողջապահական յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուեցաւ քաղաքապետ Րըտվան փաշայի նախագահութեամբ։

ԱՏԱՆԱՅԷՆ կը գրեն թէ վերջերս տեղացող յորդառատ անձրեւները սկսեր են մտահոգութիւն պատճառել։ Կարկտախառն անձրեւները վնասեր են հունձքերուն եւ այգիներուն։ Սէյհան գետին յորդելուն ալ իր վնասները ունեցած է, վասն զի երկու եզերքին հունձքերը փճացեր են։

ԱՐՄՏԻՔԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ.—Քանի մը օրէ ի վեր Կ. Պոլսոյ արմտիքի հրապարակին վրայ կարեւոր փոփոխութիւն մը չկայ։ Գիները առաջուան վիճակին մէջ են։ Կարծր ցորենի լաւ տեսակին համար թէեւ խնդրանք կայ, բայց ժամանումները շատ սահմանափակ են. օխան 30–35 փարայի կը ծախուի։ Անատոլեան կերենին յատուկ գարիի գինը տակաւին թոյլ է։

ՍԻՆՈՊԻ բանտին պահապաններուն վրայ տասերեք հոգի պիտի աւելցուի։

ԳԱԼԱԹԻՈՅ քարափին առջեւ կեցող Այնէլի Գավագ պահականաւը որ Կուրծի Ընկերութեան մէկ շոգենաւին ընդհարումէն վնասուած էր, նորոգուած ըլլալով, երէկ, Թէրսանէէն դուրս ելաւ ու քարափին առջեւ իր տեղը կեցաւ։

ՈՃԻ՞Ր ԹԷ ԱՐԿԱԾ.—Խասգիւղի Բէչէճիլէր Եաղը բնակող Թիմուր Պաշըզատէ Իսմայիլ, արհեստապետ նաւավարներու, առջի իրիկունը գինով վիճակի մէջ տունը գնաց եւ կնոջը «զաւակներս աղէկ նայէ» ըսաւ ու քիչ վերջը մեռաւ։ Աջ այտին եւ սրունքին վրայ վէրքի նշաններ կային։ Կինը բժիշկ բերել տուաւ, բայց օգուտ մը չունեցաւ։ Ոստիկանութիւնը իմանալով անմիջապէս բժշկական քննութիւն կատարել տուաւ։ Իսմայիլի գլխուն ետեւի կողմը ուռ մը կար, որ արեան թանձրացած կտորներէ գոյացած էր։ Բժիշկները հաստատեցին թէ մահը ատկէ առաջ եկած է, բայց կարելի չեղաւ ճշդել թէ այդ վէրքը հարուածի մը արդիւնքն է թէ Իսմայիլ գինով վիճակի մէջ գլուխը տեղ մը զարկած է։ Ոստիկանութիւնը առաջ կը տանի քննութիւնները։

ԷՏԻՐՆԷ ԳԱՊՈՒԻ կողմը, անցեալ օր, ոստիկանները Հիւսէյին անունով մարդ մը ձերբակալեցին, որ մէկ ու կէս տարի առաջ Եանեայի Բրէմէտի գաւառակին մէկ գիւղին մէջ իր եղբօրը կինը սպաննած ու փախած էր։ Հիւսէյին ի բացակայութեան դատուելով տասնըհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած էր։ Այդ անձը Եանեա պիտի ղրկուի հսկողութեամբ։

ՏԱՐԱՊԻՈՅԻ կամուրջին մօտ, երէկ, մավունայի մը նաւաստին՝ Նագուլ առագաստը ժողուած ատեն ծովը ինկաւ ու անյայտ եղաւ։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ կառապան մը Ապտուլլահ, երէկ, Պէչիքթաշի կայարանին մէջ, Թրամուէյի կառքերուն մէջտեղը մնալով կուրծքը ճմլուեցաւ։

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Ակռաներու չգոյութիւնը կը վնասէ արտասանութեան եւ դէմքը կը տձեւցնէ։ Առանց լաւ ակռաներու, բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ, առանց մարսողութեան չի կայ սնուցանութիւն, առանց սնուցանութեան չի կայ առողջութիւն, եւ առանց առողջութեան ի՞նչ է կեանքը։— Ուրեմն խորհուրդ կուտանք ատամնազուրկ անձերու դիմել Տոքթ. Պառիի, միակ ատամնաբոյժը որ երկու անգամէն կրնայ տեղը դնել երերուն եւ անարմատ ակռաները արհեստական ամենագեղեցիկ ու ամենահաստատուն ակռաները պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու, եւ այլն, որոնք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովեն։

Ամէնէն փափուկ, ամէնէն ջղային անձերը կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Պառիի լիովին գոհ մնալու համար։ Արդէն իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն՝ ետքը միայն պիտի վճարէ։

Ամէն օր կը դարմանէ ժամը 9էն (Ը.Ե.) մինչեւ իրիկուն 5, Բերա, Ֆրանսական դեսպանատան դէմ, 374 թիւ տունը։

Ազգային Լուրեր

Վեհ. Սուլթանը գնահատելով Տ. Մաղաքիա Ս. Պատրիարքին մատուցած բարւոք ծառայութիւնները, բարեհաճած է ականակուռ Օսմանիէ պատուանշան շնորհել Ն. Սրբազնութեան։ Նախընթաց իրիկուն, երբ Ս. Պատրիարքը Սամաթիա կը գտնուէր, Տ. Գաբրիէլ եպիսկոպոսի բնակարանին մէջ, կայս. թիկնապահ մը Ն. Սրբազնութեան հաղորդեց կայս. այս նոր շնորհը եւ պատուանշանը յանձնեց։ Երէկ, Ս. Պատրիարքը, Սամաթիոյ եկեղեցիին մէջ քարոզելով, ժողովրդեան հաղորդեց կայսերական այն շնորհը, որուն արժանացած է։ Ժամերգութենէն առաջ, Խորհրդարանին մէջ, ներկաները շնորհաւորութիւնները ընծայեցին Ս. Պատրիարքին։ Կէս օրին Պատրիարքարան իջնալով՝ Ս. Պատրիարքը ընդունեց նաեւ շնորհաւորութիւնները Պատրիարքարանի պաշտօնէութեան ու ներկայ պաշտօնական անձերու, որոնք այս առթիւ դիտել տուին թէ Հայոց Պատրիարք մը առաջին անգամ ըլլալով կը ստանայ ականակուռ պատուանշան մը եւ այս մեծ պատիւ մըն է Ն. Սրբազնութեան համար։ Ս. Պատրիարքը երէկ իրիկուն կայս. Պալատ երթալով Ս. Քարտուղար Վսեմ. Թահսին պէյի յանձնեց երախտագիտական եւ հաւատարմական երկու ուղերձներ, մէկը Զատկական տօնին առթիւ որբերու եւ կարօտեալներու ի նպաստ շնորհուած 25,000 ղրուշի դրամաշնորհին, իսկ միւսը արժանացած պատուանշանին համար։

—Զատայի մէջ դաւանափոխական շարժում մը առաջ եկած ըլլալով՝ Պատրիարքարանէ յանձնարարուած էր Վիճակին Առաջնորդ Տ. Պետրոս արքեպիսկոպոսին, որպէս զի Զատա երթայ եւ հարկ եղածը ընէ։ Տ. Պետրոս Սրբազան իր հիւանդագին վիճակին ու օդին սառնութեան պատճառաւ չկրնալով երթալ, իր կողմէ ղրկեր է Տ. Գէորգ վարդապետ Իբրահիմեանը, որ տեղւոյն գայմագամին ուղղուած յանձնարարականով մը մեկներ է Զատա։ 16 օր կեցեր է Զատայի մէջ, ուր ամէն օր քարոզեր է առտու եւ իրիկուն։ Նաեւ Թաղ. Խորհուրդ մը կազմակերպեր, 20–30 տարուան հաշիւները մաքրեր եւ նոր դպրոցի մը յատակագիծն ալ պատրաստել տուեր է, գայմագամին խոստում առնելով, հարկ եղած աջակցութիւնը ընելու համար։ Գէորգ վարդապետ իր պաշտօնը աւարտելէ յետոյ, Սեբաստիա վերադարձեր եւ անկէ Թոքատ գացեր է։

—Տրապիզոնի Առաջնորդ Տ. Եզեկիէլ վարդապետի խնդրանքին վրայ, Ս. Պատրիարքը արտօնած է տեղւոյն երեք քահանաներուն՝ Առաջն. Փոխանորդ Տ. Յովհաննէս Շահինեանի, Տ. Մարտիրոս Յակոբեանի եւ Տ. Աւետիս Սարգիսեանի՝ ծաղկեայ փիլոն կրել։

—Ս. Պատրիարքը պաշտօնագիր մը յանձնեց իր անձնական քարտուղար Տ. Գնէլ վարդապետի, որպէս զի յառաջիկայ կիրակի Գարթալ երթալով, տեղւոյն նորընտիր Թաղ. Խորհուրդին դիւանը կազմէ, եւ նախորդ Խորհուրդին ազդարարէ, հաշիւները ներկայացնել Պատրիարքարան։

—Սէլանիկի այցելու հովիւ կարգուեցաւ Այամէթիանոսի եկեղեցին պաշտօնավարող Տ. Խորէն քահանայ Քիւրքճեան։

—Իզմիրի Ս. Լուսաւորչեան Հիւանդանոցի հարիւրամեակին առթիւ, հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Պոլսէն.— Վսեմ. Զարեհ էֆ. Տիլպէր 10 օսմ. ոսկի, Ազգ. Պատրիարքարանի դիւանապետ Բարթող էֆ. Թէլեան եւ Ռէթէոս էֆ. Պէրպէրեան, 5ական ոսկի։

—Ս. Պատրիարքը, երէկ, Սամաթիոյ եկեղեցին մէջ քարոզելէն յետոյ, այցելեց տեղւոյն երկսեռ վարժարանները։

—Ինչպէս ծանուցինք, Խառն Ժողովը վերջին նիստին մէջ ընդունած էր Բաղէշի նորընտիր Առաջնորդ Տ. Վահան վարդապետ Յակոբեանի հրաժարականը։ Արդ., Պատրիարքարանէ գրուեցաւ Բաղէշի Գաւառական Ժողովին, նոր ընտրութեան ձեռնարկել։ Տրամադրելի եկեղեցականներու եռանուն ցանկ մըն ալ ղրկուեցաւ, որուն մէջ կը գտնուին Մշոյ Պատր. փոխանորդ Տ. Խորէն Վ. Պէհրիկեան, Խարբերդի Պատր. Փոխանորդ, Տ. Եղնիկ Վ. Գալըպճեան եւ Գնէլ Վ. Գալէմքեարեան։

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐԷՆ)

ՌՈՏՈՍԹՕ, 31 Մարտ

Պիզա, որ երկու տարի է ի վեր Ռոտոսթոյի Վիճակին թեմն եղած է, քանի ատենէ ի վեր առանց քահանայի մնացած էր։ Առաջնորդարանի կողմէ առժամապէս Պիզա ղրկուած է Տ. Արիստակէս քահանայ Մալաքեանը՝ Ծնունդի եւ Ս. Զատկի առթիւ հոգեւորապէս մխիթարելու տեղւոյն 50–60 տունէ բաղկացած հայ հասարակութիւնը։ Վերջերս նոյն թեմին կողմէ խնդրուեցաւ Առաջնորդարանէն Յակոբ էֆ. Պալաեանի քահանայ ձեռնադրուիլը Պիզայի եկեղեցիին վրայ։ Առաջնորդ Տ. Ներսէս եպիսկոպոս Ասլանեան համախորհուրդ գաւառին Կրօնական Ժողովին հետ, յիշեալ ընտրելին յարմար գտաւ։ Ձեռնադրութեան արարողութիւնները երէկուընէ սկսան. այսօր, կիրակի, Ս. Պատարագ մատոյց Ս. Թադէոս եկեղեցիին մէջ, ի ներկայութեան խուռն բազմութեան։ Պատարագիչ Սրբազանը նիւթ առնելով քահանայական կոչման նշանակութիւնը, ազդու չէշտեր քարոզ մը խօսեցաւ, որուն ահաւասիկ գըլխաւոր գիծերը.—«Պիզայի ժողովուրդը՝ որ շատոնց անհովիւ մնացած էր, մեզմէ խնդրեց Յակոբ էֆ.ի քահանայ ձեռնադրուիլը իրենց եկեղեցիին վրայ։ Ըստ վկայութեան տեղւոյն ժողովրդեան եւ մեր մանրազնին քննութեան, արժանի յաճախեցինք, ըստ ամենայնի, Յակոբ էֆ.ն բարձրացնել քահանայական սուրբ կոչման։ Յիշեալը էկինցի է եւ իր ուսումը առած է Երուսաղէմի Ժառանգաւորաց վարժարանին մէջ. յետոյ Պոլիս դառնալով եւ Կեդրոնական Ուսումն. Խորհրդէն օրինական վկայականը առնելով ուսուցչական ասպարէզին նետուած է. շատ մը գաւառներ (ի մէջ այլոց Պիզայի, Նազլըլի եւ վերջերս ալ Գըրքաղաճի) ազգային վարժարաններուն մէջ Տնօրէն–դաստիարակի պաշտօն վարած է բաւական յաջողութեամբ, բայց որովհետեւ մեր ազգային պաշտօնները գրեթէ բոլորն ալ դժբաղդաբար ապահովից եւ յարատեւ վիճակ մը ունենալէ հեռու են ընդհանրապէս եւ 1—2 տարին անգամ մը փոխուելու ենթակայ, յիշեալը թերեւս ձանձրացած այս յարափոփոխ վիճակէն՝ որոշեր է քահանայութեան դիմել։» Ասլանեան Սրբազան յետոյ խօսելով քահանայական կոչման վրայ ըսաւ.—«Քահանայութիւնը սրբազան պաշտօն մըն է ժողովուրդը յարաբերութեան մէջ դնելու երկնաւոր Հօր հետ եւ Անոր օրհնութիւնները հայցելով բերելու բաշխելու ժողովուրդին մէջ։ Քահանայութիւնը երկու պատմական ժամանակամիջոց ունի՝ իր սկզբնաւորութենէն ի վեր։ Հին ուխտի եւ Նոր Ուխտի քահանայութիւնը։ Նախնի դարերու մէջ քահանայուն կ'ընտրուէր ժողովուրդին ամէնէն պատուաւոր դասակարգէն եւ իբր հայր կը հովուէր իր ժողովուրդը։ Ընտրութեան կերպը հետզհետէ խստացաւ եւ Ահարոնեան քահանայութիւնը ընտրելի կը նկատէր այն միայն՝ որ իր մէջ կը ներկայացնէր անձնուիրութեան եւ ուղղամտութեան գրաւականները։ Վերջապէս եկաւ Նոր Ուխտի քահանայութիւնը որ՝ ժամանակի բարեշրջումներուն հետ՝ կը պահանջէ ո՛չ միայն վերոյիշեալ յատկութիւնները՝ այլ նաեւ սիրոյ եւ պարտականութեան կատարեալ գիտակցութիւնը, հաւատքի տոկուն նկարագիր մը, անձնազոհութեան եւ քաղցրութեան պատկերացումը, լուսաւորութեան պաշտպան մը եւն.։ Բայց սակայն կա՞ն, կը գործադրուի՞ն։ Դժբախտաբար ոչ. եւ մենք չտեսնալ՝ եթէ ոչ ամենքն՝ կը գանգատինք մեր քահանաներու այլեւայլ անպատշաճ եւ անհաճոյ արարքներէն, ամէն օր իւրաքանչիւրս արձագանգ կ'ըլլանք անոնց այս ու այն դայթակղութեան, ապիկարութեան, շահախնդրութեան։ Բայց ո՛վ է այս ամենուն պատասխանատուն, մեր առօրեայ շատ մը գործածութիւններուն մէջ՝ քահանայի ընտրութեան մէջ ալ աչառութիւն կ'ընենք. եւ կը տեսնես որ քանի մը հարիւր ստորագրութեամբ այլոյ քահանայացումը կը խնդրեն, առանց նկատի առնելու անոր արժանաւորութիւնը. եւ յետոյ երբ պաշտօնական մարմիններն ալ համաձայնութիւն յայտնեն՝ նորընծան հրապարակ կը նետուի, երթալ միանալու համար իրեն նման անուս կամ անյարմար հարիւրաւորներու լէգէոնին, եւ գանգատողները մենք ընտրողներս կ'ըլլանք։ Ձեռնադրող եպիսկոպոսն ալ մեծ բաժին ունի այս պատասխանատուութեան մէջ. ես ինքս որոշած եմ խիստ ըլլալ ձեռնադրութեան եւ այս տեսակ ժողովրդական յախուռն փափաքներուն հանդէպ. կեանքիս ամենամեծ վիշտը պիտի ըլլար անարժաններու վրայ ձեռք դնել։ Մանրակրկիտ եւ անաչառ հարցափորձերէ վերջ է որ ներկայ ընծայացուն որոշուեցաւ քահանայութեան կոչման առաջնորդել. եւ հաւատքի ենք որ իր սուրբ կոչման պահանջումները եւ իր թեմի բոլոր պէտքերը պիտի իրագործէ Տ. Ներսէս նորընծայ քահանան։» Յետոյ նորընծային դառնալով՝ Տ. Ասլանեան Սրբազան կարգ մը հայրական յորդոր կարդաց։

⁂

ԵԴԵՍԻԱ, 23 Մարտ

Եդեսիոյ թեմապատկան Ծիպլին գիւղին մէջ՝ որ Հաճըլլայի մօտերը կը գտնուի, շատ տարիներ առաջ Տ. Նիկողայոս անուն քահանայի մը հետեւելով քանի մը տասն Հայեր հռովմէականութեան յարած էին, ինչպէս անկէ վերջը քանի մը տասներ ալ՝ բողոքականութեան։ Վերջերս բաժնուած այդ երկու հատուածն ալ սկսած են մայրենի Եկեղեցին յաճախել։ Ծիպլին մնայուն քահանայի մը կարօտ ըլլալով՝ գոհ ենք որ այդ հոգեւոր պէտքին գոհացում տրուեցաւ մօտերս՝ Էննէչ գիւղի Նպաստընկալ դպրոցին նախկին ուսուցիչը Ծիպլինի եկեղեցիին համար քահանայ ձեռնադրուած ըլլալով։

⁂ Ծիպլինի նորընծայ Տ. Աւետիս քահանան ու Եդեսիայէն անոր ընկերակցող ուրիշ քահանայ մը՝ քաղաքէս նոյն գիւղը երթալու պահուն՝ կողոպտուած էին անցեալները։ Առաջնորդարանի կողմէ հարկ եղած տեղը դիմում եղած ըլլալով՝ երկու կրօնականներուն բոլոր դրամերը ամբողջովին երեւան հանուած ու Առաջնորդարանի յանձնուած են արդէն։

⁂ Յաճախ տեսնուած է որ օտարակրօն հիւանդներ հայ եկեղեցին դիմելով առողջութեան համար Աւետարան կարդացնել տան իրենց վրայ, բայց այս անգամ զարմանքով հանդիպեցանք Հրեայի մըն ալ՝ որ իր հիւանդութենէն ազատելու համար, եկեղեցի եկած նոյնչափ հաւատացեալ ըղձանքով գլխուն կարդալ կու տար Աւետարանը՝ որու երկնային հեղինակը տակաւին արհամարհուած էր իր նախնիքներէն։

⁂ Երբ լրանալու վրայ է արդէն գարնան երկրորդ ամիսն ալ՝ կրնանք տարուան եղանակին վրայ գաղափար մը յայտնել։ Ձմեռը արդէն անսովորական եղաւ։ Ս. Ծնունդէն սկսած՝ ցուրտ բռնելու սովորական հազիւ 8—10 օրեր եղած յաջորդեցին։ Անոնց ալ յաջորդող գաղջ օրերէն ետքը, Մարտին հետ, Պոլիս տեսնուածին նման ինչպէս ըսած էին թերթերը, ձմեռուան մէջ չտեսնուած ցուրտ ու սառ ունեցանք։ Նոյնպէս 8—10 օրի չափ, անկէ ի վեր, ա՛լ իր բովանդակ հրապոյրովը սկսած է խնդալ գարունը։ Աշունը, ձմեռը ու գարնան ալ մինչեւ հիմա անցած երկու ամիսները՝ սովորական անձրեւներով բարեխառն ընթացքի մը մէջ դրին գաւառիս հունձքերը, որոնց յառած է ամէն ոք իր յոյսը՝ անկէ սպասելով իր տնտեսական անդորրացուցիչ կացութեան բարեփոխումը։ Եղածը հունձքին կը բաւէր, բայց չունեցանք ձիւն կամ այնչափ առատ անձրեւ, որով գաւառիս վազող ջուրերը անզգալապէս առատանային։ Գարնանային վերջին ամսին՝ Ապրիլի անձրեւներուն ալ պէտք ունինք երկրագործական անապահովով՝ յաջողապէս փակուած նկատելու համար տարուան անձրեւային շրջանը։ Մէթէորօլոժին նպաստաւոր ընթացքին այդ ալ կ'ակնկալենք։ Բայց հիմակ ալ՝ մարախի գոյութեան խօսքերն են սկսած մտքերը պղտորել։

⁂

ՉԱՐՇԱՄԲԱ, 25 Մարտ

Ճանիկի Առաջնորդ Սրբազան Հայրը սոյն ամսոյ 18ին քաղաքս ժամանելով թէեւ սկսած էր թեմական գործերու կարգադրութեանց ձեռնարկել, բայց դժբաղդաբար իր հիւանդութիւնը վերանորոգուելով, մէկ քանի օրէ ի վեր կը տառապէր անկողնոյ մէջ. այժմ ուրախ ենք որ անմիջական դարմաններու շնորհիւ, Տ. Յակոբ եպիսկոպոս ապաքինելու վրայ է։ Այս պատճառաւ Թաղ. Խորհուրդի ընտրութիւնը Տ. Եղիշէ քահանայ Սամաթացիին յանձնած էր։ Ստոյգ աղբիւրներէ տեղեկացած ենք թէ գործունեայ պարոն մը, մէկ քանի օր առաջ, շուկային մէջ խանութէ խանութ շրջելով, գրպանը լեցուն քուէի նամակներ բաժնած է խանութպաններուն, ի նպաստ նախորդ երկու Թաղ. Խորհուրդի անդամներու, որոնք այս անգամ յոյս չունէին թէ քուէ պիտի շահէին, անցեալ ղեկավարութիւններու պատճառաւ։ Բոլորովին անհիմն է թիւ 938 Սուրհանդակի մէջ հրատարակուած այն զրոյցը թէ «Չարշամպայի աւագ ուսուցիչ Պօղոս Բաղրասեանի Սրբազան Առաջնորդ Հօր հետ Սամսոն պիտի ղրկուի։»

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՀՌՈՄ, 16 ապրիլ.—Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորը, Քասթէլ–Բործիանոյի մէջ որսորդութիւն ըրած ատեն, սահելով ոտքը թեթեւապէս վնասուեցաւ, որով պարտաւորուեցաւ, այսօր, սենեակէն դուրս չելլել։

ՀՈՆԿ–ՔՈՆԿ.—Քանթոնէն առնուած լուրերու նայելով, Քանթոնի նահանգին ըմբոստները յարձակեր են երկու հազար չինական զինուորներու վրայ, որոնց գրեթէ ամէնքն ալ սպաննուեր կամ գերի ինկեր են։

ՔՐԻՍԹԻԱՆԻԱ.—Նորվէկիոյ Շթէնի նախարարութիւնը հրաժարեցաւ։ Խորհրդարանին ատենապետ Պ. Պէռնէրի յանձնուեցաւ նոր նախարարութեան կազմութիւնը։

ՊԷԼԿՐԱՏ.—Սերպիոյ կրթական նախարար Պ. Մարինքովիչ Սոֆիայի ընդհանուր հիւպատոս կարգուեցաւ, փոխանակ Պ. Կեանայի որ անպաշտօն վիճակի ենթարկուած է։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ նախարարաց Խորհուրդը, այսօր, խորհրդակցութիւն կատարեց Լորտ Միլնէրէն առնուած նոր լուրերու վրայ։

—Այսօր, Լորտ Սոլզպէրի հաշտութեան վերաբերեալ լուրերը Էտուարտ Թագաւորին հաղորդեց։

ՊՐՈՒՍԷԼ.—Պէլճիքայի նախարարաց Խորհուրդը ատեան զբաղեցաւ հիմնական օրէնքին վերաքննութեան վերաբերեալ խնդրով։

—Երեսփ. Ժողովին այսօրուան նիստը հանդարտ էր։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԼՈՆՏՈՆ.— Նախարարաց Խորհուրդին մէջ որ այսօր տեղի ունեցաւ, նախարարները երկար խորհրդակցութիւն մը կատարեցին Պօէրներուն կողմէ հաշտութեան մասին եղած առաջարկութիւններուն եւ անոնց առաջարկուելիք պայմաններուն վրայ։ Յետոյ տրուած որոշումները հեռագրուեցան Լորտ Միլնէրի՝ պօէր պատուիրակներուն հաղորդուելու համար։

—Էտուարտ Թագաւորը եւ Լորտ Սոլզպէրի, այսօր, երկար տեսակցութիւն մը ունեցան։

—Անգլիական քառասունըհինգ միլիոն ոսկիի փոխառութիւնը տասնապատիկ ստորագրուեցաւ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Պերլինի մէջ անլուր սաստկութեամբ փոթորիկ մը ծագեցաւ, նիւթական ահագին վնասներ պատճառելով։

ՍՈՖԻԱ.—Պուլկարիոյ նախարարապետ Պ. Տանէվ Վիէննա պիտի երթայ, սեղանաւորական կարգ մը աջակցութիւններ ապահովելու համար։ Յետոյ Բարիզ պիտի երթայ՝ աւարտելու հարիւր միլիոն ֆր.ի փոխառութեան բանակցութիւնները։

ՀՌՈՄ.—Ստոյգ կը նկատուի թէ Երրեակ Զինակցութիւնը պիտի նորոգուի տասնըհինգ օրէն։

ՊԵՐԼԻՆ.—Վիլհէլմ կայսրը հիւանդ է։

ԲԱՐԻԶ.—Պ. Լուպէ մայիս 15ին Պրեսթէն նաւ պիտի նստի, Ռուսիա երթալու համար։

ԼՈՆՏՈՆ.—Հաշտութեան բանակցութիւնները խզուեցան։ Անգլիոյ կառավարութիւնը՝ պօէր պատուիրակներուն տրուած իր պատասխանին մէջ կը մերժէ զինադուլը, ընդհանուր ներումը, եւ Պօէրներու աքսորման հրամանագրին ետ առնուիլը, պայմաններ՝ զորս կը պահանջէին Պօէրները։

Տ^Ր ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
ՏԵՍՆԵԼ 4^րդ ԵՐԵՍ
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ԱՃՈՒՐԴՈՎ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Հազար հարիւր տասը քառակուսի կանգուն գետին մը, Շիշլիի մէջ, երկու ճակատով, Ահմէտ Պէյ փողոցին եւ Հաճի Մանսուր փողոցին վրայ, Նալպեանի գործարանին մօտ, աճուրդով պիտի ծախուի։ Աճուրդը երեք անգամ պիտի կատարուի, կիրակի՝ 13 ապրիլ (Ն. Տ.) ուրբաթ՝ 18 ապրիլ եւ կիրակի 20 ապրիլ, որ վերջինը պիտի ըլլայ ու գետինը պիտի ծախուի ամէնէն աւելի գին տուողին, որ փոխարժէքին հարիւրին տասը իբրեւ առհաւատչեայ պիտի վճարէ. իսկ ամբողջ արժէքը փոխանցման միջոցին։ Աճուրդները վերոյիշեալ օրերը պիտի կատարուին Շիշլիի մեծ փողոցը, թիւ 10 տունը եւրոպական ժամ 2էն 4։ Այդ գետինը տեսնելու համար դիմել մասնաւոր Եանի Վասիլիոսի, Շիշլի Ահմէտ Պէյ փողոց Սպանտոլ խանին տակ, իսկ աւելի տեղեկութիւն առնելու համար ստորագրողին՝ Ղալաթիա, Բէրչէմպէ Բազար, Չէշմէ փողոց թիւ 10։

813 Ե. ՏԸ ՔԱՍԹՐՕ
Գոմիսէր-Բրիզէոր
Կ. Պոլիս, 8 ապրիլ 1902 4—5

ԺԱՄԱՆՑԻ ԲԱԺԻՆԸ

Վերջերս, երիտասարդ տիկին մը, Սիւզան տը Թ... Բլիչի փողոցին մէջ կառքէն վար իջնելու վրայ էր, երբ ձիերը խրտչեցան, հակառակ կառապանին ըրած ճիգերուն՝ զայն զսպելու համար։

Ճամբուն վրայ դրուած սայլակ մը տապալելէ յետոյ ձիերը Թրինիթէ հրապարակը հասան, ուր ցաւալի արկած մը կրնար պատահիլ, բազմութեան պատճառաւ։ Բայց յանկարծ երեք երիտասարդ բեռնակիրներ ցատկեցին եւ ձիերուն սանձէն բռնելով կեցուցին։ Տիկին Սիւզան տը Թ... տակաւին իր երկիւղէն կէս մը սթափած՝ գլուխը կառքին դռնակէն դուրս հանեց եւ ներկաներուն ծափահարութեան մէջ՝ 50 ֆրանքնոց պանքաթո մը նետեց երեք բեռնակիրներուն։ Անոնցմէ մէկը պանքաթոն յափշտակեց, բայց իսկոյն իր ընկերները սկսան բողոքել։

—Սակը ի՛մս է կ'ըսէր իւրաքանչիւրը, որովհետեւ ե՛ս էի ձիերը կեցնող։

Պանքաթոն ձեռք անցընողը ականջ չկախեց սա բողոքներուն եւ որոշեց իսկոյն փախչիլ։ Բայց իր ընկերները, որոնք աչքերնին չորս բացած էին, բռնեցին զայն եւ միշտ վիճելով ու իրար քաշքշելով, գացին մինչեւ Թաղին ոստիկանատունը։

Ոստիկանապետին առջեւ ելլելով՝ դարձեալ չկրցին համաձայնիլ։ Երբ իրենց կը հարցուէր թէ ո՛վ էր ձիերը կեցնողը, երեքը միասին կը պատասխանէին. «Ես»։ Քօմիսէրը շփոթած էր։ Քանի մը վկաներ, որոնք բեռնակիրներուն ետեւէն եկած էին, հարցաքննուեցան, բայց իրարու հակառակ վկայեցին, որով աւելի կնճռոտեցին խնդիրը։ Ասոր վրայ քօմիսէրը վերստին բեռնակիրներուն դիմեց եւ առաջարկեց բարեկամական կարգադրութիւն մը ընել։

—Այս պանքաթոն մանրել պիտի տամ, ըսաւ, ձեզմէ իւրաքանչիւրը մէկ երրորդը պիտի ստանայ։

Բայց երեք պահանջատէրները սկսան բողոքել եւ ամէն ոք բոլոր գումարը կը պահանջէր։ Այն ատեն ոստիկանապետը հանճարեղ գաղափար մը ունեցաւ։ Մկրատ մը առաւ եւ զարմացած բեռնակիրներուն աչքին առջեւ, երկայնքին կտրեց վէճի տակ եղած ստակը, երեք մասի բաժնելով զայն։ Յետոյ իւրաքանչիւրին հատ մը տալով. ըսաւ.

—Ահաւասիկ ձեր կռուին պատճառը եղող ստակը ունեցաք։ Երբ համաձայնիք, անոր անարժէք կտորները բերէք, ես հակառակ կողմէն թուղթեր փակցնելով կը միացնեմ, որով վերստին իրենց արժէքը կը ստանայ եւ այն ատեն, ձեր տուած որոշումը կը կատարեմ։

Շփոթած եւ բարկութենէն արդէն լզած, բեռնակիրները հեռացան։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օ մ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	27	35 ½
Ամէնէն բարձր գին	»	27	39 ½
Ամէնէն վար գին	»	27	35
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց	ֆր.	110	75
Ամէնէն բարձր գին	»	111	25
Ամէնէն վար գին	»	110	75

ԲԱՑՈՒՄ 4 Ապրիլ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ֆ. Կ.	27	15
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	110	75
Նիքքէլի Խայրիէ		26	75
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		11	10
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթմ.		0	10
Սօս. Օթմ. Շանժ է Վալէօռ		0	13
Օ մ. Ապահ. Ընկ.		3	55
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	80
» ժուիսանս		1	55
» պարտաթուղթ		482	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		470	—
Թրանսվալ		153	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	23
Անգլիական ոսկի	»	110	05
Ռուս Իմբերիալ	»	20	—
Ֆիորին	»	51	05
Մէճիտիէ տրժամ	»	108	02
Մէճիտիէ	»	100	—
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 16 Ապրիլ

Անգլիական Քոնսոլիտէ	93	81
Օսմանեան Ռանթ սէռի Բ.	51	—
» » » Դ. բաց.	25	37
» » » Դ. գոց.	25	37
Օսմանեան Պանքա	12	25
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	39	50
» Մոնոփոլ	43	—
Պուլկարական 1888	84	—
Եգիպտոսի Իւնիֆիէ	108	—
Տօմէնիալ	104	75
Թրանսվալ	6	06
Այտին երկաթուղի	14	50
Փոխառութիւն	25	33 ¾

ԲԱՐԻԶ, 16 Ապրիլ

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		100	92
» » 3 ½ %		102	50
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	25	92
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. գոց.	»	25	82
» » » Բ.	»	—	—
» » » Դ.	»	27	82
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	554	—
Օսմանիէ	»	456	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	112	75
Օսմ մաքսատուն	»	516	—
Օսմ Ռէժի	»	318	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	500	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1032	—
Իտալական Ռանթ	»	100	70
Սպանիական արտաքին	»	79	20
Թրանսվալ	»	154	—
Չեք Լոնտոնի վրայ	»	25	175
Դրամազեղչ	»	—	—

ՊԵՐԼԻՆ, 16 Ապրիլ

Ռուպլը	Ֆր.	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	111	40
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	102	10
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	340

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 687 ՄԻԼԻՈՆ Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զաւակաց դրամագլուխ, ցման եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք: Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՐ, ընդհանուր գործակալ, Խնամէթ խան, Վօյվօտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս: 579

ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Հիւանդութենէ ապաքինողներու, տկար կազմ ունեցողներու, արեան տկարութեան և մարմի հիւանդութեան ենթարկուողներուն ու կուրծքի տկարութենէ տառապողներու՝ ձկան իւղ կը յանձնարարեն. սակայն՝ ձկան իւղին անախորժ հոտն ու զզուելի համը կը գանեցնեն շատ գործածողները, որոնք կամ զարշանքով կը խմեն և կամ կը ստիպուին բնաւ չի խմել: Ֆրանսայի բժշկական հաճոյէն տօքթէօռ ԲՈՒՐԹՈԼ, նոր ձկան իւղ մը պատրաստած է ԲՈՒՐԹՈԼԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂ անուամբ, որ հասարակ ձկան իւղերու զզուեցուցիչ համէն ու հոտէն զերծ է բոլորովին. խիստ անուշ համ ունի և անուշ, եղուինի ու մանիշակի հոտը կը զգացնէ. ինչ որ բացառիկ դիւրութիւն մըն է գործածելու: Ո՛չ խմուելու ատեն, ո՛չ ալ անկէ ետք բնաւ զզուանք չի զգար խմողը: Բժիշկները միաձայնութեամբ կը յանձնարարեն ԲՈՒՐԹՈԼԻ ԱՆՈՒՇԱՀԱՄ ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ որ միեւնոյն ժամանակ ազդեցիկ և փորձուած դարմանն է դժուարաչնչութեան, կուրծքի բխուածքներու, հարբուխի, կուրծքի տկարութեան և մինչեւ իսկ կրնայ առաջքն առնել Թոքախտին: Ամէն ճաշէ առաջ մէկ մէկ դգալ առնել պէտք է:

Կը ծախուի Պահճէ գաբու Բիւչիւքեան դեղարանը, Սուլթան Համամ Մէգիքի, Լինօս և Պօնտիցիանոսի դեղի մթերանոցները և ամէն մեծ դեղարաններու մէջ:

796 23—52

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան դրամագլուխը 31 *դեկտ.* 1898ին

162, 924, 140 ֆրանք

Տարեկան եկամուտ, ապահովագրութիւններ և լոն՝ 31 *դեկտեմբեր* 1898ին

29, 765, 473 ֆրանք

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848էն *ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարումներ, կենսաթոշակ, եւն.*

362, 858, 507 ֆրանք

1898 *տարուան մէջ ընկերութիւնը* 6619 *քաղաքներ առած է որոնք* 58,680,000 *ֆրանքի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն:*

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Պ. Գ. ՖՐՈՒԸՐՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Պոլիս, Մէյտանճըգ փողոց, Ալալէմճի խան.

Միջնորդներուն յառ վարձատրութիւն պիտի տրուի:

Փոխ-գործակալութիւն. Ղալաթիա. Մէյմէնէթի խան.

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Արքայական հրամանագրով տրուած
1853 ամսու 26ին կառավարութեան
հսկողութեան տակ

Պերլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ Ֆր. 967,321,496
Պահեստի դրամ Ֆր. 270,096,743

ՊԵՐԼԻՆ ՎԻԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, եւն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի հրապարակաց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, շաբաթական փոքր վճարումներով.—(միեւնոյն պայմանները կանանց ապահովագրութեան համար):

Ապահովագրութիւն շոգենաւի, երկաթուղիի, թիւնէլի *եւն. արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքին համար, շաբաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԷԿ ՖՐԱՆՔԷ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար* (52 *շաբաթ, այսինքն* 52 *ֆրանք), այսպէսով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ* 10,000 *ֆր.՝ մահուան պարագային,* 15,000 *ֆր.՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային:*

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕԿԼ

Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը, Ինայէթ խան, թիւ 7, 8, 9:

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տոք. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

Նանիի զաւեշտատան վրայի յարկը, նիւս Զօրաբենեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենաատոկ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն *կը լեցնեն,* ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու *պայմանաւ:*

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն ըստ տարիքի, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն *երաշխաւորեալ:*

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին. ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի *ակռահանութիւն:*

Ց. Գ. Ձմեռները կիրակի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր) *ինչպէս նաեւ ամէն օր* (մինչեւ կէս գիշեր) *հիւանդ կ'ընդունին:*

Ծանօթ —*Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆՔ !!.*

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՐՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, „ՕՍՄԱՆԵԱՆ„ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ, ՑԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ իրենց գինին համեմատութեամբ՝ ամսական 20 *ղրշ.-էն մինչեւ* 100 *ղրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ: Դրամատունը առաջ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու և շահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կու տայ:*

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած: Ասկէ զատ արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն ատենէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ'առնէ:

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատ անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 *ղրշ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ, յառաջիկային արժեթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահու աղբիւր մըն է:*

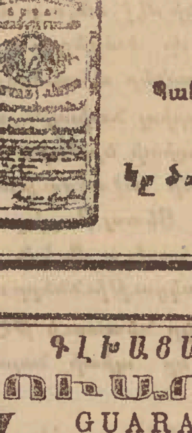

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ
Տիեզերահռչակ համբաւ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով: 387

ԳԼԽԱՑԱՒԻ ԳՈՒԱՐԱՆԱ

GUARANA

ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ

Այս բուսային ու բնական փոշին մէկ ծրարիկը քիչ մը շաքարոտ ջուրի մէջ հալեցնելով, կը բաւէ ջնջելու համար գլխացաւերը կամ ամենէն բուռն ջղացաւերը, առանց վնասակար ազդեցութեան ստամոքսին վրայ:

Կեդրոն. ի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, թիւ 8 *և դեղարանները* A.

ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԵԱՆ

ԱՄԵՆԷՆ ԱԶԴՈՒ ԴԱՐՄԱՆԸ

Երիտասարդական զեղխութիւններէ առաջ եկած ջերմամիզութիւնն ու ամէն կարգի հոսումները եթէ անխնամ ձգուելով չի դարմանուին, սոսկալի հետեւութիւններ կ'ունենան և մինչեւ իսկ որ դեռնութենէ կը զրկեն զմարդ: Թէ նոր սկսած և թէ հինցած ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԻՒՆՆ անվնաս կերպով ու հիմնապէս բուժելու համար ՍԱՆԹԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ անուամբ դեղ մը հնարուած է որ բնաւ ստամոքսը չխանգարելով կարճ ժամանակի մէջ կատարելապէս կ'անհետացնէ հիւանդութիւնը, առանց հետք մը ձգելու:

Ջերմամիզութեան համար թէեւ շատ մը դեղեր կան, բայց անոնք ստամոքսը խանգարելէ և միզանցքն ու ամորձիքները ուռեցնելէ և հիւանդն յուսահատեցնելէ ուրիշ բանի չեն ծառայեր. մինչդեռ ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ բոլորովին զերծ է այս անպատեհութիւններէն: Հետեւաբար անոնք որ այս կարգի ծածուկ հիւանդութեանց ենթակայ են ու չեն փութար այս գիտական մեթոդով պատրաստուած դեղը գնել, պարապ տեղը ժամավաճառ կ'ըլլան և ուղղակի կը վնասեն իրենց առողջութիւնը:

Սանդալ Սալօլէ Էմմրին *կը ծախուի մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները: Զգուշացէք անուններու նմանութենէն. ԷՄՄՐԻ անունը փնտռեցէք:*

Կը ծախուի Նէշէ Ճամիի քովը Բէազիդ պէյի Սուլթան Համամ Մէգիքի, Լինօս, Պօնտիցիանոսի դեղի մթերանոցներն ու Պահճէ Գաբու Բիւչիւքեան դեղարանը:

897 25—52

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքթորիան	10500	Ֆլավիա	3500
Ամէնեան	10500	Էմիրչիըն	3500
Քէսդրիան	10500	Արրժ.ըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գօլօմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Պասդոնիան	8000	Ալզաշիըն	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրիան	3700	Սինձօ	900
Վավօնիան	3700	Օրօրդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիապօն	800
Ֆասլիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այն օր մաքսատուն ղրկելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը տալ շոգենաւին ժամանումէն 24 *ժամ առաջ:*

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՕՆԴԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
600 *Մաքսատան հին տեղը*

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլի, Պօրտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք:

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամսէզ	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանօբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կապըրնի	1500
Մարիօթիս	2500	Կիւյէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, *Ճէյմս Սդրիթ Լիվըրբուլ:*

ՆԻՈՒ—ՀՈՄ NEW HOME

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱԾԱՆՕԹ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ

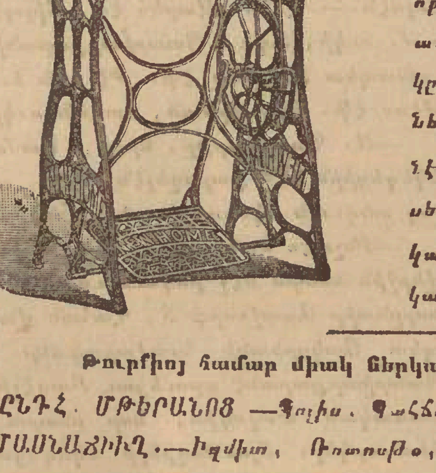

Բարիզի 1900ի *տիեզերահանդէսին ու* 1894ի *Անվէրսի տիեզերահանդէսին մէջ անմրցելի յաջողութիւն մը գտած են ամերիկեան Նիւ-Հոմ կարի մեքենաները. որոնք թեթեւ, տոկուն ու արագ ըլլալնուն, ամէն տան համար անհրաժեշտ են: Նաեւ կը ծախուին ընտանիքներու և արհեստանոցներու համար պէտք եղած զուլպայի և ֆանէլայի ձեռքով ու ոտքով մեքենաներ: Դասերը ու նորոգութիւնները ձրի են: Թէ՛ կանխիկ և թէ ապառիկ վաճառումներ կը կատարուին, մասնաւոր վճարումներով:*

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ ԱՄԱՏԷՕ ՍԱԼՎԱԹՕՐ

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ —*Պոլիս. Պահճէգաբու, Համիտիյէ ճատտէսի թիւ* 7

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ.—*Իզմիտ, Ռոտոսթօ, Աֆիոն-Գարահիսար, Սիլիվրի եւն.* 575

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւնք

Գշ. 2/15 *Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի*
Դշ. 3/16 *Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամ 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բօր-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիոս):*
Եշ. 4/17 *Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ*
Եշ. 4/17 *Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի:*
Ուր. 5/18 *Օտէսա ժամը 1ին յետ միջօրէի:*

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար:
Առաջին կարգի 245 *ֆրանք. Բ. կարգի* 175 *ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քիթափճեան վրայ* 516 *Թ. ՌԸՊՈՒԼ*

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

Որ ամիսը երկու անգամ կը բանին
Լիվըրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4341
Լուքանիա	12950	Վէրիա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Օրանիա	7269	Շէրպուրկ	1614

Շէրպուրկ *շոգենաւը, նաւապետ Քէբլինկս, ընդհանուր վաճառքով Լիվըրբուլէն հոս հասաւ:*

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seagor

Մէյմէնէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, *Ղալաթիա, Քալա Մուսթաֆա փողոց:* 255

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Կոգօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէբթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօսնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիրիօ	1735
Արիօսդօ	2377	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սբէրօ	1200
Պօրօտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրիւնօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօբիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտահօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1571	Էլտօրատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրրինօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրագօ	1841	Քլէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլինօ	2307	Պալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Ջիբալօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Ռիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանդրօ	2272	Ռինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Դիդօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօռնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Մօռֆօ *շոգենաւը, նաւապետ Պօքսիօլ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած, պարպած և Օտեսա ուղղեւորած է:*

Իկրօ *շոգենաւը, նաւապետ Ուտ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է:*

Հօրաշիօ *շոգենաւը, նաւապետ Քրօֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է, և ամսոյս* 16ին *հոս կը սպասուի:*

Մուրիլլօ *շոգենաւը, նաւապետ Ծօնսըն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ ուղղակի Պոլիս գալու համար:*

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՍ ԷՆՏ ՐԻՋՕ
Թ. ի 23—24 *Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա* 377

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1902 Մարտ 1 (Ն. Տ.) շաբաթ օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 222 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 221 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
10	25	մկն.	Էսկի-Շէհիր	ժմն.	1	25
11	7	»	Կէօքճէ Քըրք	»	12	45
12	5	»	Սաքօնճը բունար	»	12	3
12	59	»	Ալաեունտ	»	11	7
1	41	»	Չէքիւրլէր	»	10	23
2	37	»	Տէօյէր	»	9	35
3	6	»	Իհսանիյէ	»	8	50
3	30	»	Համամ	»	8	23
3	44	»	Կազլիկէօլ համամ	»	8	14
4	31	»	Աֆիոն Գարա Հիսար	»	7	43
5	11	»	Գէօյիւք Զօպանլար	»	6	50
6	6	»	Չայ	»	6	3
6	51	»	Իսհագլու	»	5	10
7	15	»	Նասսիան	»	4	45
7	46	»	Աք շէհիր	»	4	23
8	18	»	Ազարի քէօյ	»	3	43
9	—	»	Չավուշճը քէօյ	»	3	5
9	38	»	Իլկին	»	2	33
10	25	»	Գատըն-Խանը	»	1	39
11	20	»	Սէրայ-Ինի	»	12	57
11	52	»	Մէյտան	»	12	17
12	52	»	Բունար-Պաշը	»	11	12
1	30	ժմն.	Գօնեա	մկն.	10	30
իրկն.					առտ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 122 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 121 խառն Իրիկն. Ժ.	Վ.
12	—	մկն.	Էսկի Շէհիր	ժմն.	10	—
12	44	»	Աք Պունար	»	9	18
1	24	»	Ալբիւ Քէօյ	»	8	46
2	4	»	Պէյլիք Ախուր	»	7	58
3	9	»	Սարիքէօյ	»	7	1
3	58	»	Պիչէր	»	6	4
4	35	»	Սաքըլէր	»	5	27
5	9	»	Պէյլիք Քէօփրիւ	»	5	—
6	3	»	Բօլաթլը	»	4	16
7	21	»	Մալը Քէօյ	»	2	49
8	15	»	Սինճան Քէօյ	»	1	47
9	—	ժմն.	Էնկիւրիւ	մկն.	1	—
իրկն.					առտ.	

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 425 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 426 խառն Իրիկ. Ժ.	Վ.
5	27	մկն.	Ատա-Բազար	ժմն.	7	13
5	45	ժմն.	Համիտիէ	մկն.	7	—

ԱԼԱԵՈՒՆՏԷՆ ՔԷՕԹԱՀԵԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 324 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 323 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
1	5	11	15	մկն.	Ալաեունտ	ժմն.	12	30	10	35
1	25	11	35	ժմն.	Քէօթահեա	մկն.	12	10	10	15